

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV, IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJA TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

MAREC 2024

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 11. 4. 2024

Končna redakcija: 11. 4. 2024

Pripravile: Marica Uršič Zupan, Katja Karlin Musulin in Mirjana Bijelić

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za marec 2024

Marca je varuhinja prejela 203 odzive. To je po štirih letih rekordnih marčnih števil (prvi dve leti zaradi odzivov na epidemijo, predlani na začasno ukinitvev Studia City, lani pa na oddajo Utrip Igorja Pirkoviča) prvo običajno mesečno število odzivov.

Tudi po vsebini so bili odzivi zelo povprečni in enakomerno razpršeni po vseh enotah. Na TV Slovenija, na katero je včasih odpadlo tudi do dve tretjini vseh odzivov, je bila v marcu manj kot polovica (87) odzivov, na Informativni program, ki je večinoma izzval največ odzivov, jih je bilo 44. K tej vsoti je največ prispevalo 13 mnenj na oddajo Tarča, ki je bila na sporedu 29. februarja. Večina gledalk in gledalcev je v mnenjih izrazila nezadovoljstvo, ker je bil med povabljenimi v oddajo o zdravstvu poleg zdravnikov in poznavalcev zdravstva tudi Jaša Jenull. Na oddajo Marcel je varuhinja prejela tri pohvale, v vsaki pa tudi nekaj kritike. Prvi gledalec je ob pohvali za vrnitev oddaje in voditelja menil, da je v nekaj oddajah voditelj ženske sogovornice prekinjal pogosteje in hitreje kot moške. Druga dva gledalca sta ob pohvali oddaji izrazila kritiko glasbeni podlagi, eden od njiju pa še studijski podobi oddaje. Oboje je pojasnila režiserka oddaje. Pohval in kritike je bilo deležnih tudi nekaj oddaj Intervju.

Na Kulturni in umetniški program TV Slovenija je varuhinja prejela dva odziva – pohvalo lastni produkciji, izobraževalno-dokumentarnemu filmu Kdo se boji slovenščine z naslovom Dvojezičnost v Prekmurju, in izboru dokumentarnih in igranih filmov, še posebej ob sredah, petkih in sobotah. V poročilu je tudi odgovor na februarsko pripombo, da je kar 90 % filmov, ki jih predvaja TV Slovenija, ameriških in polnih nasilja. Pregled filmov, predvajanih v letu 2023, pa je pokazal precej drugačno sliko: med 4.156 igranimi in dokumentarnimi filmi je bilo samo 211 (5,1 %) ameriških, dodatnih 152 pa je nastalo v koprodukciji z ZDA; skupaj je bilo torej ameriških samo 8,7 % predvajanih filmov.

Na Razvedrilni program je prišlo 11 odzivov, večinoma mnenj in pripomb na malenkosti, med njimi nekoliko nespoštljiva kritika nove petkove glasbene oddaje in obžalovanje, ker ni več na sporedu oddaje V petek zvečer.

Tudi Športni program je prejel 11 odzivov, med njimi 7 ogorčenih, ker TV Slovenija ni prenašala reprezentančne tekme med Slovenijo in Portugalsko, 26. marca. V pojasnilu je tudi navedba, da je šlo za prijateljsko tekmo, ki je ni na vladnem seznamu tekem, za katere mora TV, ki jih predvaja, zagotoviti dostopnost na najmanj 75 % ozemlja Slovenije.

S športnimi prenosi je povezana tudi pobuda gledalca, da bi posnetke prenosov označili ves čas trajanja prenosa, s čimer bi gledalci vedeli, ali gledajo prenos v živo ali posnetek tekme, ne glede na to, kdaj bi začeli gledati prenos. Vodstvo TV Slovenija je pobudi prisluhnilo.

Na radijske vsebine je bilo tudi tokrat zelo malo odzivov, skupaj 11. Večinoma so izražali pohvale in podrobna mnenja o posameznih oddajah in možnosti poslušanja v podkastih.

Na programe za narodni skupnosti ni bilo nobenega odziva, na MMC pa 25. Tudi tokrat je bilo največ pritožb komentatorjev zaradi umaknjenih komentarjev, v enem primeru so administratorji komentar ponovno objavili in se za napako opravičili. 5 odzivov se je nanašalo na novinarske vsebine. Bralec se je odzval na napačno (in še isti dan popravljeno) navedbo o napadu v Izraelu, bralka pa na neprimerno fotografijo v članku o spolnih zlorabah v Cerкви, zaradi katere se je kot redovnica počutila prizadeto. Varuhinja je v tem primeru ugotovila odstopanje od Poklicnih meril in napisala priporočilo uredništvu.

9 odzivov na jezikovno kulturo se je večinoma nanašalo na manjše napake ali nedoslednosti v skrbi za zborni jezik. Odločno pa sta se odzvala in ukrepanje varuhinje terjala dva gledalca, nezadovoljna zlasti s TV-prodajo. Varuhinja je podrobno pojasnila zakonske in druge podlage, ki urejajo oglaševanje na RTV Slovenija, omenila dva popravka oglasov v februarju in dodala odgovor vodje Službe za trženje na TV Slovenija.

Med 7 odzivi na tehnične zadeve jih je bilo nekaj na napake, ki so se pojavile po začetku uvajanja novega produkcijskega sistema na TV Slovenija, predstavnik Civilne iniciative Javno pa je z obsežno pritožbo želel izvedeti, zakaj TV Koper - Capodistria 8. marca ni predvajala Primorske kronike, kdo je za to odgovoren in kaj so pristojni ukrenili, da se kaj takega ne bi več ponovilo. V poročilu so podrobni odgovori odgovorne urednice, v. d. vodje enote Oddajniki in zveze in Varuhinje.

Na dostopnost programov je prišlo marca 6 odzivov, večinoma na podnapise za gluhe in naglušne. Ob kritikah, zakaj ni podnapisov oddaj Politično in Glasbeni pozdrav je gledalec pohvalil podnapise v oddaji Dobro jutro, Varuhinja pa uvedbo podnapisov v oddaji Tednik že ob ponedeljkovem premiernem predvajanju. Ob dokumentarnem filmu Dolina, ki niti ob ponovitvi ni bil podnaslovljen, pa je zapisala priporočilo za pogovor vseh pristojnih v sicer kar dolgi verigi, da do podobnih izpadov ne bi več prihajalo.

V skupini RTV Splošno je pohvala projektu Prvič, nosilci projekta Safe.si pa so pohvalili RTV Slovenija za sodelovanje ob dnevu varne rabe interneta.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA.....	5
I. INFORMATIVNI PROGRAM.....	5
Tarča, 29. 2.: »Prav bi bilo, da bi ob takih nastopih pojasnili, koga predstavlja Jenull«	5
Marcel: o pristopu voditelja do gostij	6
Pohvali	7
Mnenje o oddaji Utrip, 16. 3.....	8
Kritika za vodenje oddaje Intervju, 18. 2.....	9
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	9
»90 % filmov je ameriških«	9
Pohvali	10
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	11
Kritika ukinitvi oddaje V Petek zvečer	11
IV. ŠPORTNI PROGRAM	11
»Ob prenosih skokov redno z reklamami pokvarite predstavitev zadnjih tekmovalcev«.....	11
Neprenos nogometne tekme med Slovenijo in Portugalsko, 26. 3.....	12
Zahvala za "vrnitev" športnih komentatorjev	13
V. SPLOŠNO	13
Nenamerno predvajan napovednik odpovedanega slaloma v Kranjski Gori.....	13
Označevanje posnetkov športnih prenosov	14
RADIO SLOVENIJA	16
I. RADIO PRVI	16
Mnenje o oddajah in glasbenem programu Prvega	16
II. RADIO KOPER.....	17
Pohvala in pobuda	17
III. RADIO SPLOŠNO.....	17
Pohvala	17
MMC.....	18
I. NOVINARSKÉ VSEBINE	18
»Ob tej objavi se počutim kot rimokatoliška redovnica osebno prizadeta.«	18
Sprememba besedila v članku na MMC-ju.....	19
II. UPORABNIŠKE VSEBINE.....	20
Opravičilo administratorja za prvotno neobjavo komentarja	20
III. STORITVE	20
»Zakaj lahko gledam reklamni oglas pred prispevkom, prispevka pa ne?«.....	20
RTV SLOVENIJA	21
I. JEZIKOVNA KULTURA	21
Joker, 24. 2.: Napačen predlog pri enem od ponujenih odgovorov	21

Mnenje: »Vljudno prosim za spoštljiv odnos do maternega jezika v Sloveniji«	22
II. OGLAŠEVANJE	22
»Neokusnost, nasilnost reklamiranja na nacionalni TV SLO«	22
III. TEHNIČNE ZADEVE	26
Zaradi tehničnih težav odpadla Primorska kronika, 8. 3.	26
Težave ob uvajanju produkcijskega sistema Dalet	30
Preglasna glasbena podlaga v pogovornih oddajah	31
Mnenje gledalca o berljivosti podnapisov	32
IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM	32
Ali oddaji Tarča in Marcel ob ponovitvi res nista podnaslovljeni?	32
Podnaslavljanje Tednika	32
Oddaja Glasbeni pozdrav v ponovitvi brez podnapisov	33
Ponovitev dokumentarnega filma Dolina, 2. 3., brez podnapisov pri slovenskih govorcih	35
Pohvala za podnaslavljanje oddaje Dobro jutro; zakaj oddaja Politično ni podnaslovljena	36
V. SPLOŠNO	36
Zahvala za sodelovanje ob dnevu varne rabe interneta, 6. 2.	36
Pohvala projektu Prvič	37
STATISTIKA	38

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Tarča, 29. 2.: »Prav bi bilo, da bi ob takih nastopih pojasnili, koga predstavlja Jenull«

Od 29. februarja do 3. marca je varuhinja prejela 13 odzivov na oddajo [Tarča: Več denarja, več zdravja?](#), ki je bila na sporedu 29. februarja. V Tarči o zdravstvu so gostovali: ministrica za zdravje dr. Valentina Prevolnik Rupel, zdravnica Tina Bregant, onkolog in vodja Strateškega sveta za zdravstvo Erik Breclj ter Jaša Jenull iz civilne iniciative Glas ljudstva. Gledalke in gledalci so se "pritožili" predvsem na izbor slednjega gosta, Jaše Jenulla. Štiri odzive je varuhinja zavrnila, ker so bili žaljivi. Povzemamo nekaj odzivov:

»Pravzaprav že vsa leta redno gledam Tarčo. Žal tudi zaznavam politično naravnost v njej, pa vendarle daje zanimiv vpogled v aktualna dogajanja. Verjamem, da je velikokrat težko dobiti želene sogovornike v studio, zadnja Tarča pa je z očitno dovoljeno dominantno prezenco »poznaveca zdravstvenega sistema« Jenulla presegla meje profesionalnosti. Prav bi bilo, da bi ob takih nastopih pojasnili, koga predstavlja Jenull – on nikakor ni glas ljudstva, kot se bi lahko razumelo iz njegove predstavitve. Koliko predstavnikov ljudstva pa zastopa Jenull? Tistih nekaj združenih nevladnih organizacij – pa so to predstavniki pravega slovenskega ljudstva? /.../ V oddaji so manjkali, po moje, predstavniki mladih zdravnikov, ki imajo, tako iz njihovih medijskih izjav, zelo zdrav in tehten pogled na aktualno stanje in problematiko v zdravstvu, pa se njihov glas v medijih malo sliši. /.../ Tudi oni izpostavljajo, da niso ključni problem plače, ampak celoten sistem. V tokratni Tarči je v glavnem zopet izzvenelo, kot da gre zdravnikom samo za dvig plač. Vmesni komentarji Bregantove in Breclja (zelo vsebinsko pomembni) so ob dominantnem Jenullu bili v drugem planu. Predvsem bi morala tudi voditeljica dobro poznati problematiko, da bi lahko objektivno prikazala situacijo, probleme in rešitve (te so nakazali mladi zdravniki v svojem relativno kratkem zapisu, a bistvenem). To seveda ni enostavno, saj pripraviti in voditi tako zahtevno oddajo vsak teden zdaleč ni enostavno. /.../« (M. R.)

»Ali se delate norca iz nas, gledalcev, plačnikov RTV-naročnikov, ko nam prodajate Jenulla kot glas ljudstva? Kdo ga je izvolil, koliko glasov je prejel, čigava stališča zastopa? /.../« (A. K.)

»Včerajšnji izbor sodelujočih na Tarči, z izjemo Jenulla, je bil strokoven. Jenull je predstavnik neke izgubljene ... ljubljanske /.../, ki že od leta 2020 s svojo četico podpornikov zastira sliko pravih problemom. /.../« (M. P.)

»Odločno in spoštljivo protestiram proti temu, da je bil v oddajo Tarča, dne 29. 2. 2024, povabljen g. Jaša Jenull. Glede na to, da gre za absolutno javno osebnost, je dejstvo, da:

- Ne vemo, kdo ga plačuje oz. kje je zaposlen, od kod njegovi prihodki ...*
- Je samooklicani (ali ga je kdo volil, kdaj, kje) predstavnik t. i. virtualne skupine Glas ljudstva, ki ni organizacija z naslovom, računom, članstvom ...*
- Za svoja dejanja mu praktično ni potrebno prevzeti nobene odgovornosti ...*

Zaradi navedenega ocenjujem, da takšna dejanja niso na nivoju nacionalne RTV, ki pa mu s temi vabljenji daje prepoznavnost in mnogim lažni občutek njegove legitimnosti. Zato menim, da je tu odgovornost predvsem na strani RTV Slovenija, ki na ta način priliva olje na ogenj razgreti situaciji in v ničemer ne prispeva k treznim rešitvam.« (T. B.)

»Oddaja Tarča, 29. 2. 2024: Kot plačnico RTV-prispevka me zanima:

1. Kdo izbira goste in po kakšnih kriterijih?
2. Zakaj dobijo vprašanja vnaprej?
3. Kdo je Jaša Jenull, samooklicani predstavnik ljudstva (katerega?), ki je redni gost Tarče? Kje je zaposlen in kaj dela, da ustreza kriterijem gosta v Tarči?« (B. R.)

»/.../ Tarčo sem gledala: dva zdravnika sta sodelovala v njej, in gospa ministrica. Ob njih pa Jaša Jenull, ki ni ne zdravnik ne strokovnjak s področja zdravstva. Ki ni še nobenega življenja rešil. To je popolnoma nesprejemljivo, da javna TV vabi v goste ljudi, ki niso kompetentni za neko področje./.../« (C. Ž.)

Urednik oddaje Tarča Boštjan Kogovšek

Vabljenje gostov je stvar uredniške presoje, prepovedanih gostov pa na naši televiziji ni.

DODATNO POJASNILO VARUHIJNE GLEDALKI M. R.

Pojasnilo dodajam, da uredništvo izbira goste glede na pomembnost in aktualnost teme, ki jo v oddaji osvetlijo, in tako, da z izbiro gostov osvetlijo temo z več vidikov.

Marcel: o pristopu voditelja do gostij

»G. Marcel Štefančič je nedvomno eminentna osebnost na svojem področju dela in menim, da je RTV Slovenija z njegovo vrnitvijo na TV-zaslone boljša. Kljub temu pa opozarjam na pristop g. Štefančiča do svojih gostij. Zavaljo jedrnatosti bom izpostavil dva primera, kjer se mi je to zdelo najbolj očitno. Prvi je z dne 18. 3. 2024, ko sta notranjepolitično dogajanje komentirala ga. Katarina Kresal in g. Miha Brejc. Tekom intervjuja sem opazil, da je g. Štefančič nenehno prekinjal ali s svojimi vložki vsakič znova preglasil in priganjal go. Kresal, medtem ko je to opazno manj počel g. Brejcu. Delno je vzrok tega, predvidevam, vsebinski: Govor se je na neki točki dotikal notranje konstelacije SDS, katere »drugi mož« je bil v nekem obdobju g. Brejc, vendar to ne more opravičevati dejanja. Če je razlog res vsebinski, potem morda sploh ne bi smeli povabiti ge. Kresal. Vprašanje se poraja, zakaj je bila torej povabljen tudi ona, če je g. Štefančič veliko raje prisluhnil g. Brejcu? Tovrstno vsebinsko upravičevanje pa žal ne zdrži v drugem primeru. V oddaji Marcel z dne 25. 3. 2024 je imel g. Štefančič v celoti dva gosta. Najprej g. Zorana Jankoviča in v drugem intervjuju še go. Lučko Kajfež Bogataj. Pristop g. Štefančiča je bil enak: G. Jankovič je imel na voljo toliko časa, kot ga je želel, čeprav je g. Štefančič večkrat (bolj v prazno) izjavil, da se jima čas izteka. G. Jankoviča ni prekinjal, ni insertiral svojih misli in svojih retoričnih vložkov. Vse to je, žal, počel pri ge. Kajfež Bogataj. Večkrat je njeno misel prekinil s svojo retorično figuro, večkrat jo je prekinil in zastavil novo vprašanje, ali celo sam odgovoril na svoje vprašanje. Go. Kajfež Bogataj pa je tudi neumestno prekinjal. Najbolj očitno na koncu oddaje: ko se je že vrtela televizijska špica, je go. Kajfež Bogataj prekinil sredi zaključne misli (na last-

second vprašanje, ki ga je sam zastavil) s svojim ikoničnim zaključkom. Nalašč uporabljam besedo ikoničen, ker g. Štefančič je ikoničen in ne želim namigovati, da gre tu za nek latentni seksizem. Za dokaz bi izpostavil primer iz prve epizode oddaje: V oddaji z dne 29. 1. 2024 sta bili v intervjuju gostji ga. Bajec in ga. Vasiljevič, pogovor pa je naslavljal podražitev cen ogrevanja v Velenju. G. Štefančič je tekom pogovora v večji meri prekinjal in priganjal go. Bajec kot go. Vasiljevič. Tudi tu obstaja nek vsebinski argument, saj je ga. Vasiljevič navsezadnje predstavnica politike, ki naj se v pogovoru izjasni. Kljub temu pa vztrajam, da je na pristop potrebno biti pozoren, da ta ne zasenči vsebine, ki je v medijih še kako potrebna. /.../« (J. A.)

Odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija Polona Fijavž

Hvala za odziv in res natančno spremljanje oddaje, takšnih gledalcev si lahko le želimo. Zato se lahko le strinjam z vami o pomenu vsebine. Marcel Štefančič je, kot tudi sami ugotavljate, svojevrsten voditelj, ki zelo dinamično in angažirano pripravlja pogovore, seveda pa dinamiko pogovora določa tudi gost. Oddaja poteka v živo in je tudi zato dodaten izziv za voditelja in goste, zato tudi morda prihaja do kakšnih različnih odtenkov, je pa seveda vedno v ospredju vsebina ter profesionalen in odgovoren odnos do tematike, gostov in seveda do gledalcev in gledalk ter javnosti.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Tudi varuhinja sem vesela gledalcev, ki so pozorni na mnoge odtenke ustvarjanja oddaj. Strinjam se z vašim opažanjem, da je voditelj v oddaji 25. marca prevečkrat prekinil gostjo dr. Lučko Kajfež Bogataj, zaradi česar ni mogla dokončati misli. Nisem pa zaznala, da bi v oddajah pogosteje prekinjal ženske kot moške. V zadnji oddaji, 8. aprila, ko sta bila sočasno gosta dr. Andreja Mikuž in mag. Miran Možina, sta lahko oba približno enako povedala svoja stališča.

Pohvali

Voditelju Edvardu Žitniku in oddajama Intervju, 18. 2. in 10. 3.

»Tokrat je pa res priložnost za pohvale, ki gredo na izbor novega voditelja oddaje Intervju, g. Edvarda Žitnika! Oddaja Intervju, poleg Odmevov in Mednarodnih obzorij, sodi po mojem mnenju med najboljše informativne oddaje, žal pa je gledljiva le takrat, ko vodi ga. Ksenija Horvat, ki je itak izvenkategorijca. Zato smo z navdušenjem sprejeli "novo" pridobitev, izkušenega novinarja g. Edvarda Žitnika. Njegovi profesionalnosti ne gre oporekati, je pripravljen na gosta, načitan, tako kot Ksenija Horvat tudi on ne rabi "plonk listkov". Kar pa je najbolj všečno, je pa njegov način vodenja, je umirjen, dobronameren ... Oddaji z Ivano Djilas in Levom Kreftom sta bili tako po izboru gostov kot izvedbi perfektni!

Seveda pa upamo, da nas bo ga. Ksenija Horvat kljub novim zadolžitvam še kdaj razveselila z vodenjem kakšnega Intervjuja!« (N. V.)

Za pozitivne novice v dnevnoinformativnih oddajah

»Sledim že desetletja vašim poročilom in prav danes sem se odločila povedati moje navdušenje nad prikazom pro bono ambulante. S takimi in podobnimi prikazanimi dejanji naše razpoloženje

postane bolj optimistično. Laže prenesemo dejanja in obnašanje tistih, ki se borijo samo za višje dohodke. Sama sem v veliki meri odvisna od zdravstvenih potreb. Izkušnje imam dobre in mi je hudo, ko sledim trenutnim stavkovnim dogodkom. Poiščite tiste, ki so kot primer pro bono ambulante. Veliko je podobnih dobrotnikov.» (K. Š.)

ODGOVOR VARUHINJE

Zahvaljujem se vam za poslano mnenje o programu TV Slovenija. Brez vaših osebnih podatkov sem ga posredovala pristojnim uredništvom.

V skladu s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija morajo uredništva sicer pri poročanju delati nepristransko, zato se pri stavki ne smejo postaviti na eno stran, poročati morajo o vsem. To pa seveda pomeni tudi o takih stvareh, kot so pro bono ambulante.

Sicer pa sem kot varuhinja pri pripravi Programsko-produkcijskega načrta za leto 2024 zapisala priporočilo vsem ustvarjalcem, da poskušajo iskati in sporočati več pozitivnih novic, ki bodo družbo bolj povezovale in jo mirile. Zaradi epidemije kovida, vojn po svetu, družbenih omrežij, mnogih hitrih sprememb in še marsičesa se namreč krepi nestrpnost, nastrojenost, nepripravljenost za sodelovanje in sobivanje ... Javni medij pa lahko in mora po svojih močeh prispevati, da to vsaj malo omili.

Mnenje o oddaji Utrip, 16. 3.

»V [Utripu](#) v soboto, dne 16. 3. 2024, je ga. Barbara Vidmajer in ostala ekipa predstavila posnetek iz humoristične, satirične in še pomembnejše cinične serije Kaj dogaja, ob komentiranju vladne odločitve za namestitev dodatnih kapacitet azilnih domov v Središču ob Dravi. Problematika je sestavljena iz treh delov. Na prvem mestu bi izpostavil vprašanje azilnega doma. Zadeva je sila kompleksna, kar bi bilo vredno izpostaviti pri nekakšnem pregledu zadeve. Npr. vprašanje lokacije in s tem povezano vprašanje kapacitet države; vprašanje seznanjenosti javne skupnosti s podrobnostmi; vprašanje nabiranja političnih točk itd. Druga in najbolj očitna težava je raba posnetka iz oddaje Kaj dogaja. Omenjena oddaja je izrazito humoristična, satirična in cinična. Da ne bo pomote, menim, da ima Kaj dogaja svoje mesto v programu, a ne ob boku dejanskim, življenjskim posnetkom politikov in jeznih občanov, sicer tvegamo relativizacijo političnega diskurza. Še pomembneje gledalce prepričujemo v najbolj škodljivo idejo od vseh: "vsi so enaki". Hkrati pa bi lahko sklepali, da ga. Vidmajer tretira humoristični skeč kot kredibilno ponazoritev načina odločanje vlade. To seveda predvidevam, da ne drži. Relativizacija se ne konča pri tistem, kar naslavlja, temveč se dotakne prav vsega. Vse je mogoče relativizirati, v vse je mogoče podvomiti, dokler posameznik ne ostane sam s svojimi partikularnimi mnenji, za katere ne ve, da bi moral vanje dvomiti. Potezo lahko razumem le kot poskus vnašanja teatralnega učinka, ki kvari status klasičnih medijev. Namen Utripa po moji presoji ne more biti le serija najboljših hitov tedna, ki jih povezuje besedni preskok, temveč bi moralo iti za sintezo, za interpretacijo, za vsoto delov, ki predstavlja novo kvaliteto. Nazadnje bi izpostavil še prispevke g. Janka Petrovca. Opažam, da se g. Petrovec v svojih prispevkih precej bolj kot na politična vprašanja (Italija jih ima trenutno odprtih ogromno, npr. trenutno stanje vprašanja nastanitve migrantov v Albaniji;

namemba evropskih sredstev za okrevanje in odpornost; italijansko javno mnenje o tamkajšnji skrajno desni vladi; gospodarsko stanje itd.). G. Petrovec, opažam, da svoje reportaže usmerja predvsem v spremljanje Vatikana, turističnih znamenitosti in recimo temu antropoloških zanimivosti (kot je prispevek o izginjanju trafik v Italiji v Prvem dnevniku z dne 17. 3. 2024). Na tem mestu pa bi kot kontrast rad izpostavil sijajno dopisništvo ge. Maje Derčar iz Nemčije. Ga. Derčar poroča prav na način, ki gledalca karseda najbolje informira o političnem, gospodarskem in sociološkem stanju v Nemčiji, hkrati pa je vidno, da gledalca ne poskuša animirati z »dostopnimi« temami.« (J. A.)

Kritika za vodenje oddaje Intervju, 18. 2.

»Ob 8. marcu ste se na RTV zazrli tudi vase in poročali o svoji statistiki: o manjši številčni in časovni zastopanosti žensk v vaših oddajah, o večjem povezovanju žensk s tradicionalnimi temami itd.

Pred kratkim sem gledala Intervju z režiserko go. Ivano Djilas, ki ga je vodil vaš priznani novinar. Že takoj na začetku je bilo jasno, kdo je tukaj glavni. Novinar je s svojimi dolgimi uvodi in razlagami govoril bistveno več kot njegova gostja, včasih je kar sam odgovarjal na svoja vprašanja. Drznil se ji je celo razlagati, kaj ona čuti in kako razmišlja. Prepričana sem, da je ga. Djilas zelo samozavestna in močna osebnost, vendar se je prav videlo, kako ji je na trenutke nelagodno. Ves čas jo je potiskal v tradicionalno žensko vlogo (npr. z očitajočim vprašanjem, kako se počuti, ko opravlja delo v kakšnem gledališču na robu Slovenije in je ločena od svojih otrok). Res me zanima, če bi postavljala enaka vprašanja tudi npr. predsedniku vlade g. Robertu Golobu? Ko pa jo je pričel zasliševati o njenem otroku s posebnimi potrebami, tega resnično nisem več mogla prenašati in sem preklopila na drug program! Da se razumemo: čisto nič ne bi imela proti oddaji, ki govori o velikih stiskah staršev otrok s posebnimi potrebami, ko skušajo v našem sistemu zagotavljati svojim otrokom to, kar potrebujejo. Nič ne bi imela proti, če bi v oddajo povabili znane osebnosti, ki bi bile pripravljene spregovoriti o lastnih bolečih izkušnjah na tem področju. V tem Intervjuju pa ... Od nacionalne RTV kaj takega res nisem pričakovala ... Zdi se mi, da bi ta intervju lahko uporabili kot šolski primer ob uvajanju mladih novinarjev v delo ... /.../

Ob 8. marcu ste omenili tudi, da ženske veliko pogosteje kot moški zavrnejo vabilo za sodelovanje v vaših oddajah. Če bi bila jaz v koži ge. Djilas, bi v bodoče presneto dobro razmislila, ali želim biti še kdaj vaša gostja ... Nacionalno RTV zelo potrebujemo!» (V. I. B.)

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

»90 % filmov je ameriških«

»Tuji programi, ponavljajo se leta in leta, predvajanje 90 % filmov je ameriških, isto tako dokumentarnih (kot da druge države nimajo ali ne delajo dokumentarcev), ameriški filmi so polni

nasilja, krvi (nič čudnega, da otroci počno to, kar počno po ulicah in šolah in splošno v življenju), redkost je ujeti dober vsebinski film brez nasilja» (M. D.)

Urednica Uredništva tujih oddaj TV Slovenija Neli Vozelj Aberšek

V letu 2023 smo na TV Slovenija predvajali 4.156 igranih in dokumentarnih filmov. 211 predvajanih igranih in dokumentarnih filmov je nastalo v ZDA, kar je 5,1 % vseh predvajanih igranih in dokumentarnih filmov, še dodatnih 152 pa je nastalo v koprodukciji z ZDA. Skupaj torej 363 oz. 8,7 % vseh igranih in dokumentarnih filmov.*

Zbrani podatki sicer govorijo sami zase, vendarle pa je potrebno poudariti, da na TV zelo skrbno izbiramo vsebine, saj se zavedamo, da smo javni medij, zavezan profesionalnim standardom in zakonodaji. Obenem z odgovorno uredniško držo in s strokovnim pristopom sledimo ciljem, ki jih vsako leto potrdimo tudi na Svetu zavoda. Vsebine v skladu s predpisi ustrezno označimo, kadar nasilni prizori to od nas zahtevajo; predvsem pa ti nikoli niso sami sebi namen, temveč del neke relevantne zgodbe z jasnim moralnim sporočilom.

*Vir: Evidenca predvajanega programa TV Slovenija za leto 2023«

Pohvali

Gledalec **M. L.** je pohvalil izobraževalno-dokumentarni film Kdo se boji slovenščine z naslovom [Dvojezičnost v Prekmurju](#), ki je bil na sporedu 5. marca ob 20. uri na TV SLO 1:

»Posebej je potrebno pohvaliti včerajšnjo oddajo o jeziku v Lendavi - lepa, topla, širi obzorja in strpnost. Le tako naprej in povečati RTV-prispevek na 15,5 evra za več takih prispevkov. Čestitke.«

Urednica Uredništva izobraževalnih oddaj TV Slovenija Katja Stamboldžioski

Hvala za poslano. Omenjena oddaja je del serije Kdo se boji slovenščine, ki jo pripravlja Maja Pavlin. Veseli me, da se gledalci tako lepo odzovejo na naš program, zagotovo pa k razširjanju vsebin pripomore nov termin, ki je odličen.

ODGOVOR VARUHNJE S POHVALO

Iskreno se vam zahvaljujem za poslano pohvalo. Brez vaših osebnih podatkov sem jo posredovala pristojnemu uredništvu in direktorici TV Slovenija.

Ob tem sem uredništvu in vodstvu TV zapisala, da se pridružujem vaši pohvali – tako zaradi izbora teme kot izvedbe. Takšne oddajo tudi sledijo več Priporočilom varuhinje za PPN 2024. V njih sem priporočila, da se kljub morebitnim finančnim krčenjem ne krčijo vsebine za narodni skupnosti in da se morebitno krčenje programov in vsebin izvede tako, da imajo pri ohranitvi prednost vsebine, ki so pomembne za ohranjanje slovenske samobitnosti, kulture, jezika in drugih prvin narodne identitete. Uredništvu kulturnega in umetniškega programa pa sem priporočila, da ohrani produkcijo lastnih dokumentarnih in podobnih oddaj o pomembnih osebnostih, zgodovinskih dogodkih, etnološki in naravni dediščini, družbenih problemih.

Gledalec **J. B.** pa je pohvalil filmski program:

»Rad bi pohvalil igrani in dokumentarni filmski program, sploh izbor filmov, ki so na sporedu ob sredah, petkih in sobotah. Pohvalno je, da celovečernih filmov ne prekinjajo moteče reklame, kot je to praksa na drugih kanalih. /.../«

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Kritika ukinitvi oddaje V Petek zvečer

»Rad bi dal pripombo v zvezi z oddajo V petek zvečer, ki je bila ukinjena. Menim, da je škoda, ker je bila res nadvse kakovostna oddaja, predvsem z glasbo v živo. Sam sem Slovenec iz Trsta, tako da spremljam tudi programe italijanskih televizijskih postaj z glasbeno vsebino, ki dejansko vse potekajo z glasbo v živo. In nekaj takega je bila tudi ta oddaja.

Zato se mi zdi škoda, da je namesto te zdaj na sporedu Glasbeni pozdrav. Verjamem, da je to (verjetno) zaradi manjših finančnih sredstev, ki so na razpolago, ampak se mi zdi res škoda. Iskreno povedano je bil od te boljši Slovenski pozdrav, ki je imel veliko gledalcev v dvorani, pa tudi "hišni bend" ipd., kar je vse skupaj zelo poživilo. /.../« (G. M.)

ODGOVOR VARUHINJE

Zahvaljujem se vam za kritične misli o novi petkovi glasbeni oddaji. Brez vaših osebnih podatkov sem vaš dopis posredovala novemu odgovornemu uredniku Razvedrilnega programa Mariu Galuniču. Skopa denarna sredstva res močno krojijo oddaje TV Slovenija, vsebinsko pa se morda vseeno da kaj izboljšati.

IV. ŠPORTNI PROGRAM

»Ob prenosih skokov redno z reklamami pokvarite predstavitev zadnjih tekmovalcev«

»Ob prenosih skokov zelo redno z reklamami pokvarite predstavitev zadnjih desetih tekmovalcev. Pišem letos že četrtrič, ko se je to zgodilo. Enako zdajle na moški tekmi na TV SLO 2 (op. a.: 3. 3.). Na tujih kanalih si tega nikoli ne drznejo narediti!« (V. G.)

Odgovorni urednik Športnega programa TV Slovenija Gregor Peternel

Pred zadnjimi desetimi tekmovalci je t. i. commercial break, ki je namenjen televizijam, da predvajajo oglase. Služba za trženje poskuša to prekinitev maksimalno izkoristiti, saj je za ta blok veliko zanimanje oglaševalcev. Potem pa je odvisno, kako hitro reporter zaključi zadnjo misel ali stavek pred oglasi, realizator v predvajanju programa starta oglase in po njih preklopi nazaj na živo sliko. In če imamo v katerem od teh manevrov od reporterja dalje zamudo, se zgodi, da zamudimo predstavitev zadnje 10-erice. Vsekakor pa ne zanalašč ali zaradi brezbržnosti.

Neprenos nogometne tekme med Slovenijo in Portugalsko, 26. 3.

Varuhinja je prejela 4 pisne in 3 telefonske odzive, ker Televizija Slovenija ni prenašala prijateljske nogometne tekme med Slovenijo in Portugalsko, 26. marca. Navajamo primere odzivov:

»Jaz in mnogo mojih prijateljev izražamo globoko razočaranje, ker nacionalna TV ni prenašala včerajšnje nogometne tekme med Slovenijo in Portugalsko. Pravzaprav je naša nacionalna TV ena izmed zelo redkih nacionalnih televizij na svetu, ki ne prenaša tekem svoje nogometne reprezentance. Vsi plačujemo RTV-prispevek in nam ni vseeno, da gledamo v glavnem enosmerno politiko oziroma je sploh ne gledamo, kar je nedvomno tudi posledica velikega padca gledanosti nacionalnih programov. Če že določeno zadevo prenašate ali pa predvajate zanimivo oddajo, je pa vmes zelo veliko reklam.« (D. L.)

»/.../ plačujemo prispevek za nacionalno televizijo zato, da ne moremo gledati prenosa naše reprezentance na programu nacionalne televizije.« (M. S. K.)

»Prosim vas, če mi razložite, zakaj danes ni prenosa tekme nacionalne reprezentance. A se vi hecate? Kje naj jo gledam? Zakaj plačujem RTV-prispevek, zelo sem razočaran in jezen. Kam to pelje? Jaz nimam drugih komercialnih programov za gledat tekme nacionalne reprezentance, pričakoval sem, da jo boste prenašali.« (S.)

»Smo izredno razočarani, da včeraj ni bilo prenosa nogometne tekme med Slovenijo in Portugalsko. Že nekaj dni spremljamo novice, da v Slovenijo prihaja Ronaldo (zvezdnik, nogometaš št. 1 na svetu), vsi bi ga želeli gledati, pa niste bili v stanju to prenašati. Jezen sem, nisem si tega predstavljal, to je nepojmljivo. Smo redni plačniki RTV-prispevka. Kaj nam ponujate? /.../ Sem vas podpiral in imate tudi kakšne dobre stvari, vas pohvalim, ampak tole je pa neverjetno, da nismo mogli gledati slovenske reprezentance in največjega zvezdnika vseh časov.« (T.)

Odgovorni urednik Športnega programa TV Slovenija Gregor Peternel

Tekme nismo prenašali, ker za prijateljske tekme slovenske reprezentance nimamo pravic. Na naših programih jo boste znova lahko spremljali na evropskem prvenstvu.

Prijateljskih tekme ni na seznamu vlade.

DODATNO POJASNILO VARUHINJE

Prenosi mednarodnih tekem državnih reprezentanc so že nekaj let velik problem. Na trgu so se pojavile velike zasebne družbe, ki imajo v lasti več televizijskih programov v več državah, zato lahko ponudijo za nakup pravic neprimerno več denarja kot javna televizija ene države. V Sloveniji se je težava zaostрила leta 2022, ko sem tudi kot varuhinja pravic gledalcev opozorila, da gledalci javne RTV, ki plačujejo RTV-prispevek, kot davkoplačevalci pa posredno deloma tudi šport, upravičeno pričakujejo, da na javni TV lahko gledajo vse pomembne tekme nacionalnih reprezentanc. RTV Slovenija je od takrat sprejela kar nekaj ukrepov, tudi prijavila drugega predvajalca športnih prenosov pristojni Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve (AKOS). Vendar izid ni bil v prid gledalkam in gledalcem RTV Slovenija, ker seznam tekem državnih

reprezentanc, ki morajo biti dostopne na 75 % ozemlja Slovenije, ni bil objavljen tudi v Uradnem listu EU, da bi veljal za vse ponudnike prenosov. Nekaj ukrepov v tej smeri je naredila tudi EU s sprejemom akta, ki pa še ni dobro zaživel v praksi.

Ob vaši pritožbi sem vprašala odgovornega urednika Športnega programa TV Slovenija, ali je ta prijateljska tekma na seznamu tekem državnih reprezentanc, za katere mora televizija, ki jih prenaša, zagotoviti, da pokriva najmanj 75 % ozemlja Slovenije. Vendar, kot vidite iz odgovora, prijateljskih tekem na tem seznamu vlade žal ni. Morda bodo pritožbe gledalcev prispevale k temu, da bo vlada uvrstila na seznam tudi prijateljske tekme.

Zahvala za "vrnitev" športnih komentatorjev

»Želela bi se vam zahvaliti, ker smo ob prenosih tekem alpskega smučanja spet lahko uživali ob komentarjih "starih" komentatorjev. Komentariji so bili tako ponovno zanimivi, polni informacij, podatkov ter predvsem dinamični in sproščeni. Morate priznati, da ni primerjave s komentatorji, ki smo jih poslušali zadnje čase, saj je bilo vse skupaj /.../ (monotono, dolgočasno, negledljivo). Pustite nam prosim Matjaža Vrhovnika & co. in nam dovolite, da v prenosih alpskega smučanja uživamo še naprej. Zakaj bi menjali nekaj, kar je preprosto odlično?« (S. Č.)

Odgovorni urednik Športnega programa TV Slovenija Gregor Peternel

Hvala za vaše mnenje. Saj ne menjamo, samo pripravljamo tudi druge reporterje.

V. SPLOŠNO

Nenamerno predvajan napovednik odpovedanega slaloma v Kranjski Gori

Gledalca **G. H.** je zmotil napovednik odpovedanega slaloma v Kranjski Gori, takoj po Dnevniku, 7. marca:

»Že dva dni je odpovedan slalom v Kranjski gori 9. 3. 2024. Vi pa danes, 7. 3. 2024, med Dnevnikom in Slovensko kroniko oglašujete prenos tega na TV SLO 2. /.../«

Vodja Službe za programsko načrtovanje, koordinacijo in predvajanje TV-programov Mihaela Vrbec

Svetovnega pokala v alpskem smučanju, veleslaloma v Kranjski Gori, nismo napovedovali od torka od 14. ure dalje, ko so uradno odpovedali nedeljski prenos. Svetovnega pokala v alpskem smučanju, slaloma v Kranjski Gori, nismo napovedovali od srede, od 16. ure dalje, ko so uradno odpovedali sobotni prenos. Zaradi odpovedi svetovnega pokala je bilo potrebnih več kot 100 korekcij liste predvajanja.

V četrtek, 7. 3., smo zaradi manipulativne napake predvajali napovednik oziroma vmesnik tik po TV Dnevniku, ob 19.27. Za nepravilnost se gledalcu opravičujemo.

Označevanje posnetkov športnih prenosov

Varuhinja je prek Klicnega centra poklical gledalec F. S. in dal pobudo, da bi – zlasti pri športnih prenosih, ker predvsem te gleda – jasneje označili, ko gre za ponovitev ali naknadni posnetek prenosa. Sedaj, pravi, ni vedno označeno; tudi napis pokončno se mu zdi premalo razviden, raje bi videl, da bi bil vodoravno. Predlagal je tudi, da bi ob ponovitvah vsaj občasno ali nekje na zaslonu bilo označeno, kdaj je bila tekma na sporedu (ime tekme, kraj, dan). *»Da človek, ko prižge TV, takoj ve, kaj gleda.«*

Podobni pripombi so imeli še gledalka in dva gledalca. Navajamo odzive:

»V zadnjem času se navajamo na veliko neprijetnost - oddaje, ki se jih ponavlja (še kar velikokrat), niso označene s PONOVI TEV in v sporedu kot take niso prepoznavne. Primer - na drugem programu so smučarski skoki (včerajšnjim kvalifikacijam so sledile ponovitve, prav tako je prav sedaj ponovitev včerajšnjih kvalifikacij).« (A. K.)

»V zadnjem času opažam, da se športni prenos začne preprosto s komentarjem reporterja. Povprečen gledalec, tudi jaz, ima vtis, da se je dogodek začel tisti trenutek oz. poteka v živo. Na ekranu ni nikakršne oznake - informacije, da gre za ponovitev. Mislim, da imate kar nekaj oznak, iz katerih je mogoče to jasno razbrati in to ves čas trajanja oddaje. Menim, da je to skrajno neodgovorno in zavajajoče do gledalcev, ki se veselimo prenosov v živo, posnetek tekme ima seveda bistveno manjšo veljavo, saj se je dogodek že zgodil. Trenutno, ob 13.00, poteka prenos (!?) smučarskih skokov, tudi brez kakršnekoli oznake, da gre za ponovitev (op. a.: 9. 3. 2024). Upam, da boste v bodoče malomarnost odpravili.« (S. R.)

»Prosim vas, da urgirate na TV SLO 1 in 2, da oddaje, ki jih ponavljajo, označijo z "ZNOVA" in ne v "ŽIVO". V zadnjem času je kar veliko oddaj, ki se ponavljajo, a niso pravilno označene. Dne 8. 3. npr. na TV SLO 1 oddaja Vem! in na TV SLO 2 prenos smučarskih skokov.« (M. Ž.)

Vodja Službe za programsko načrtovanje, koordinacijo in predvajanje TV-programov Mihaela Vrbec

Izjemno redko ponavljamo športni prenos, ki je identičen premieri. Le v tem primeru je v skladu z Zakonom o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS) programska vsebina tudi ponovitev.

V večini predvajanih "ponovitvenih" programskih športnih vsebin gre za krajše različice prenosa, krajše verzije prenosov, posnetke.

V skladu z ZAvMS označujemo kot ponovitev le oddaje lastne produkcije.

Oblikovna izhodišča sigle oziroma logotipa so produkt kreativne grafične skupine, preverjene in usklajene na vseh nivojih TV SLO.

Stalnih grafičnih oznak, statičnih napisov, kjer bi navajali osnovne podatke o posnetku prenosa, načeloma ne planiramo, saj so športne vsebine že z osnovnim TV-signalom precej grafično "obremenjene", in sicer z uro, rezultati in drugimi grafičnimi elementi.

Posnetke opremimo z grafičnim napisom pred začetkom posnetka, kjer so navedeni vsi podatki o posnetku. Ta element izjemoma ni planiran le, če gre za hipne odločitve pri predvajanju

programov, če na primer pride do tehničnih težav na prizorišču ali neugodnih vremenskih razmer, ki zahtevajo takojšnjo reakcijo in polnitev programa.

Dodatne grafične elemente dodajamo "na sliko", če prenos odpade, je prestavljen na kasnejšo uro itd., z namenom, da so gledalci nemudoma obveščeni o spremembi programa.

V čim krajšem času so vsi obvezni podatki objavljeni v sporedih MMC/TTX.

Gledalka M. Ž. se je odzvala:

»Hvala za odgovor. Ampak sedaj je nedelja, ura 13.10., na SLO 2 gledam prenos poletov za ženske. In ker sem začela gledati sredi tekme, mislim, da so poleti v živo. Seveda je posnetek, ampak jaz tega ne vem, ker spet ni nikjer označeno na TV. Ne vem, ali je tako težko v kotu pripisati "ZNOVA"?«

DODATNO VPRAŠANJE VARUHINJE VODJI SLUŽBE ZA PROGRAMSKO NAČRTOVANJE

Ali je možno to, da gre za posnetek, vpisati vsaj v naslov oddaje v sporedu, ki se izpiše (pri mnogih televizorjih in ponudnikih) na zaslonu, če kliknemo na oddajo sredi predvajanja? Tako bi mnogi gledalci z enim samim klikom tudi sredi posnetka videli, kaj spremljajo.

Vodja Službe za programsko načrtovanje, koordinacijo in predvajanje TV-programov Mihaela Vrbec

Na današnjem uredniškem kolegiju (op. a.: 18. 3. 2024) smo se uskladili, da bodo določeni športni posnetki opremljeni tudi z logotipom ZNOVA.

Vse vsebine načeloma vedno opremljamo s podnaslovom prenos ali posnetek ali ponovitev.

Na izpis podnaslovov s strani operaterjev, ko se sporedi spreminjajo iz minute v minuto, žal nimamo vpliva.

Na strani sporedi MMC/TTX je sprememba objavljena 15 minut po vpisu v aplikacijo programa za načrtovanje sporedov.

POHVALA VARUHINJE

Vesela sem odziva Službe za programsko načrtovanje, koordinacijo in predvajanje TV-programov in kolegija direktorice TV Slovenija, ki so prisluhnili željam gledalk in gledalcev. V množici že skoraj nepreglednih izbir, ki jih vsak dan ponujajo TV-zaslone, je za gledalko ali gledalca pomembno, da vsakič, ko prižge televizor ali zamenja kanal, ve, kaj je trenutno na sporedu. Oznaka, da gre za posnetek športnega prenosa, je prispevek TV Slovenija k transparentnosti in verodostojnosti pri obveščanju občinstva.

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Mnenje o oddajah in glasbenem programu Prvega

»/.../ Najprej ena zadeva, ki jo opažam vedno, ko lahko poslušalci stopimo v stik s programom, ali pa ste vi na obisku, oboje sicer redko in to je, da vedno, ko kakšen poslušalec poda kritiko/negativen pogled na karkoli, je iz odziva začutiti užaljenost in takoj se zavzame obrambna pozicija in napad nazaj, da to ni čisto tako. Mislim, da ni prav nobene potrebe po tem, ljudje imamo pač svoje mnenje. /.../

Najprej se bom lotila govornega programa.

- *Poročila ponoči tam od 23. ure naprej pa do začetka zjutraj ob 5. uri so resnično nepotrebna, ker se tiste tri novice ponavljajo in tudi čez dan bi lahko še kakšna kratka poročila spustili, sploh, ko se spremenijo cene bencina, ki jih vedno in vztrajno ponavljate v cent natančno vsako uro.*
- *Komuniciranje z dopisniki, tako doma kot tudi v tujini. Ker so ta poročanja dogovorjena kdaj, kako in kaj, je nepotrebno, da najprej voditelj iz studia pove, kaj se dogaja v kraju – državi, od koder se poroča, tako da dopisnik lahko odgovori samo »res je« ali »tako je« in potem ponovi, doda kakšen stavek, obrne besede in tako ves čas pogovora. Saj ti dopisniki vedo svoj posel, zakaj mu je treba povedati, kaj naj pove.*
- *Oddaja Studio ob 17. uri je v redu, me pa res moti, ko je več gostov kot dva, da ne vem, kdo je kdo, sicer novinar vedno pred vprašanjem pove ime in priimek gosta, samo ... če so v studiu štirje gostje, si nas večina ne zapomni, kdo in od kod je gost. Pa tudi, ko se govori o neki temi in so različna stališča, bi bilo dobro, da vsi dobijo isto vprašanje, ker le tako lahko poslušalci dobimo odgovor, kaj si mislijo o točno določeni zadevi.*
- *Nova oddaja Ob osmih je v redu zame samo takrat, ko je v studiu kakšne drug novinar, ker poda drugačen, morda malo svoj pogled/mnenje na temo pogovora. Da pa je intervju z gostom, pa ta v 15 minutah ne more popolnoma odgovoriti na prav nobeno vprašanje.*
- *Večkrat je bilo s strani poslušalcev izraženo, da se Svetovalni servis podaljša za 10 -15 minut, pa ne morem razumeti, zakaj ne, ker vse, kar bi se spremenilo, je, da bi se zavrtele 3-4 skladbe manj. Torej prav nobene škode za nikogar. Se pa je lahko pač po želji ali predlogu nekoga prestavil na 9.uro, ki pač za večino nas poslušalcev ni najbolj ustrezna. Lahko bi ostal svetovalni servis ob 8. uri in bi se nova oddaja pač imenovala ob 9.uri.*
- *In ker se zaradi varčevalnih razmer na RTV pojavljajo ponavljanja tudi na radiu, se mi zdi, da - predvsem ponoči - bi bilo bolje, če se ponavljajo starejše oddaje, morda izpred leta dni, ne pa iz preteklega tedna. In jaz pogrešam več sodelovanja med vsemi tremi radijskimi programi, tako da bi lahko večkrat predvajali kakšen govorni prispevek z Vala 202 in zvočno knjigo z Arsa. Moje mnenje je, da bi si morali biti programi v pomoč in sodelovanje, ne pa konkurenca. /.../*

Zdaj se bom dotaknila še glasbenega programa.

Najprej: ko dobimo poslušalci možnost kaj povedati, se vedno najde nekdo, ki vas razjezi, ko pove, da bi bilo treba predvajati več slovenske glasbe. In potem se mu vedno razloži, da je vse v skladu z zakonom. Ampak mislim, da poslušalci menijo, da bi bilo potrebno predvajati več slovenske glasbe v programu od 5. do recimo 21. ure, ker tam od 3. do 5. zjutraj nam tudi dve uri skupaj nič ne pomagata, ker nas večina spi.

Vidim pa, da je glasba že cela znanost in da se, tako pravijo tudi vaši glasbeni uredniki, predvaja, kar je njim všeč, poslušalci pa moramo to sprejeti. Oni gledajo na glasbo po svoje, večina nas poslušalcev pa vidimo v glasbi razvedrilo, sprostitev. Da malo skupaj zapojemo, naredimo kakšen bolj živahen korak in vsaj večina nas ne išče v glasbi popolnosti, kot jo glasbeni uredniki. In po mojem mnenju je vedno več predvajanja jazza in zvrsti, ki izhajajo iz njega in so zelo podobne, kar je z eno besede preveč, preveč in še enkrat preveč. In če bi vrnili za dva preveč nazaj, bi bilo čisto v redu. Pa zdi se mi, da bi si tudi ostali poslušalci zaslužili vsaj en nedeljski večer na mesec bolj spevno glasbo.

In iskreno, zaradi oddaje Prva vrsta, četudi gospod Krapež pravi, da je to tako dobra glasba, da se bo vrtela tudi drugje, težko verjamem, vsaj za veliko večino izvajalcev.

Žal pa ne morem mimo petkove Radio sfere, kviza in potem predvajanja »zmagovalne pesmi« kar dvakrat dnevno. Saj bi morda še šlo, samo spet smo pri glasbenih urednikih in njihovem izboru tekmovalnih skladb. /.../

Za zaključek bom ponovila, da je potrebno bolj poskrbeti za nas, ki smo že poslušalci. In manj razmišljanja, da ste najboljši radio, kar je res, a popolnosti ni. /.../« (H. V.)

II. RADIO KOPER

Pohvala in pobuda

»Želela bi pohvaliti vaš program in vaše voditelje, ki vsi po vrsti s svojim nasmejanim in radoživim tonom glasu polepšajo vsakdan. Nasmeh in optimizem se čuti tudi med poslušanjem. Veliko mi pomeni tudi uporaba knjižne slovenščine, ki na komercialnih radiih na žalost nima mesta (mene osebno to zelo zmoti). Doma in na poti v službo smo vaši zvesti poslušalci.

Še posebej bi pohvalila program ob obletnici Srečka Kosovela, saj tu in tam kakšna poezija dnevno napolni dušo in polepša dan. Mogoče bi lahko razmislili o tem, da bi bila tovrstna spominjanja na slovenske pesnike kar stalnica vašega programa. Želim vse dobro in tako naprej.« (M. A.)

III. RADIO SPLOŠNO

Pohvala

»Najprej bi nasploh pohvalil radijske in televizijske programe. Poslušam predvsem prve, zlasti Prvi in Val 202, govorne vsebine Arsa na podkastu. Kar se tiče podkasta, naj gre posebna pohvala

oddajam Jezikovni pogovori, Globalna vas in še predvsem Rožnati dolini, ki z mladostnim in novejšim pristopom res polepša dan.« (G. M.)

Odgovorna urednica programa Ars Ingrid Kovač Brus

Hvala lepa, bom z veseljem sporočila tudi kolegu, avtorju Jezikovnih pogovorov.

MMC

I. NOVINARSKÉ VSEBINE

»Ob tej objavi se počutim kot rimokatoliška redovnica osebno prizadeta.«

Bralka P. M. se je odzvala na sliko ob [članku, ki napoveduje oddajo Tednik](#), objavljenem na MMC-ju, 4. marca

»Ob tej objavi se počutim kot rimokatoliška redovnica osebno prizadeta. Povprečni bralci večinoma preberejo naslove in pogledajo fotografije. Avtor prispevka je dobesedno vrgel opis več prispevkov v Tedniku v en koš, in sicer tako, da se ves ta konglomerat zgrne v podobo redovnice. Kako to, da niso objavili npr. fotografije rož ali fotografije naše predsednice? Verjamem, da z opisovanjem zlorab in fotografij nekoga, ki moli - torej ne zlorablja, pritegnete veliko bralcev, samo si MMC res želi biti tako zelo "rumen"? Res prosim, da poskušate najti spoštljiv način prikazovanja teh problematik v smeri nične tolerance do kakršnihkoli zlorab, kjerkoli že so.«

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

V omenjenem prispevku so prva tema zlorabe v Katoliški cerkvi, zato je bila izbrana objavljena fotografija. Načeloma je prva fotografija vedno povezana s temo, ki je prva omenjena v članku. Ustvarjalci Tednika so pripravili vsebinski napovedni članek za Tednik, objavljen je bil pred oddajo, zato združuje več tem.

   ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM UREDNIŠTVU (POUDAREK)

Menim, da je odgovorna urednica primerno pojasnila, zakaj je bila nosilna fotografija vezana na prvi prispevek v Tedniku. Ni pa utemeljila izbora fotografije, zaradi katere ste se počutili osebno prizadeti.

Menim, da je vaša osebna prizadetost ob objavi fotografije redovnice (velika profilna fotografija, posneta v bližnjem planu) skupaj z naslovom »Tednik: Preiskava zlorab v Cerkvi, femicid in ... hvala za rože!« upravičena. Na spletni strani rtvslo.si prejmejo bralci najmočnejše in glavno sporočilo prav iz kombinacije fotografije in naslova, saj sta ta dva elementa tista, ki prva pritegneta pozornost. Tudi če besedilo podrobneje pojasni naslov in fotografijo ali celo zanika sporočilo naslova in fotografije, to ne opravičuje slabe kombinacije naslova in fotografije, saj morata dober (primeren) naslov in fotografija povzemati ali dopolnjevati bistvo besedila. Fotografija, ki vas je osebno prizadela, ni bila dobra izbira k besedilu, ker:

- je bralce navajala k povezavi zlorab v cerkvi z redovnicami ali celo konkretno redovnico, ki na fotografiji moli (kar pomeni odmik od točke 1.8 Poklicnih meril o pravičnosti, da »*Nobeno poročilo ali programska vsebina nista poštena, če: /.../ nevede ali vede zavajata gledalce in poslušalce*«);
- ilustrativno gradivo ni bilo označeno s podnapisom, ki bi bralca odvrnil od takšnega sklepanja; pod fotografijo je bil samo podpis avtorja fotografije: Foto: EPA;
- uporaba ilustrativnega gradiva (točka 9.10) ni bila ustrezno označena, kot piše v točki:

9.10.1 Označitev arhivskega gradiva: »*Arhivsko gradivo, s katerim ilustriramo aktualno temo ali dogodke, mora biti jasno označeno, da se izognemo kakršni koli zmedi ali zavajanju. Pomembno je, da arhivskega gradiva nekega dogodka ne uporabljamo tako, da bi z njim ilustrirali drugega na tak način, da bi gledalec dobil občutek, da gleda avtentični dogodek.*«

Zato uredništvu **priporočam notranjo razpravo o skrbnejši izbiri, označevanju in podpisovanju ilustrativnih fotografij k besedilom.**

Sprememba besedila v članku na MMC-ju

Bralec **V. V.** se je ostro odzval na navedbe, objavljene v članku na MMC-ju:

»Širjenje pro-izraelske propagande in laži na MMC presega prav vse meje okusa in zdravega razuma. V novici <https://www.rtvsllo.si/svet/bliznji-vzhod/izraelska-vojska-sprozila-novo-operacijo-v-najvecji-bolnisnici-v-gazi-al-sifa/701923> ponovno pišete, da so 7. oktobra v napadu Hamasa bili med 1200 žrtvami večinoma civilisti, kar enostavno ni res, saj je IDF sam priznal, da je bilo med temi 1200 prek 600 pripadnikov IDF, kar ste tudi sami zapisali v nekem že davno pozabljenem članku. /.../«

Dnevna urednica Uredništva za nove medije Ana Svenšek

Med dnevnim dodajanjem aktualnih informacij in preverjanju različnih virov poročanja, smo del stavka, kjer je bilo zapisano, da so bili med umrlimi večinoma civilisti, in je bil povzet po poročanju STA, spremenili predvsem zato, ker se številke različnih virov med seboj razlikujejo. Nikjer ni natančno napisano, koliko med njimi je bilo civilistov in koliko vojakov, zato smo besedo civilisti izpustili. Sprememba je bila označena z urico posega, kot je običajno pri dopolnjevanju naših prispevkov čez dan.

ODGOVOR VARUHINJE

Pogledala sem na spletno stran, kjer o napadu Izraela piše:

»Izrael je ofenzivo na Gazo sprožil po vdoru Hamasa na izraelsko ozemlje 7. oktobra lani, v katerem so njegovi pripadniki ubili približno 1160 ljudi in zajeli 250 talcev. V Gazi naj bi jih ostajalo približno 130, a 33 naj bi jih bilo mrtvih.«

Predvidevam, da so v uredništvu besedilo spremenili po vaši pripombi. Iz časovnice levo zgoraj ob besedilu je razvidno:

8. marec 2024 ob 7.42

Zadnji poseg: 18. marec 2024 ob 21.39

Sklepam torej, da je bil članek napisan 18. 3. ob 7.42 in da so ga, verjetno po prejetju vaše pripombe, spremenili ob 21.39 (ali morda še prej, ker morebitni vmesni posegi niso zabeleženi). Upam, da ste z odzivom uredništva zadovoljni.

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

Opravičilo administratorja za prvotno neobjavo komentarja

Ker ni dobil pojasnila administratorjev, se je uporabnik **B. B.** obrnil na Varuhinjo, dopisovanje pa je poslal v vednost tudi MMC-ju:

»Moderatorji MMC mi niso objavili spodnjega komentarja, na vprašanje, kateri del tega ni v skladu z vašimi pravili in standardi komuniciranja, pa mi administrator ne odgovori. Prosim za vašo pomoč.«

Navedel je tudi dopis, ki ga je poslal na e-naslov MMC-forum:

»Spoštovani,
pod člankom <https://www.rtv slo.si/svet/vojna-v-ukrajini/putin-s-skoraj-90-odstotki-glasov-po-pricakovanjih-prepricljivo-zmagal-na-volitvah/701865> ni bil objavljen moj komentar, v katerem je bila vsaka postavka podprta s kredibilnimi viri, pa bi prosil za pojasnilo, kaj ni v skladu z vašimi pravili in standardi komuniciranja.

Kopija komentarja je tudi pod podpisom. /.../«

Administrator MMC RTV SLO

Komentar smo zdaj objavili, za prvotno neobjavo se opravičujemo.

ODGOVOR VARUHINJE

Ubrali ste pravo pot – sporočilo administratorjem, ki so ugotovili napako, jo odpravili in se zanjo primerno opravičili.

III. STORITVE

»Zakaj lahko gledam reklamni oglas pred prispevkom, prispevka pa ne?«

»Delam v Avstriji in občasno grem na vaš portal MMC. Ker sem povezan z wifijem, ne morem pogledat določenih prispevkov, ker so avtorsko zaščiteni. Sedaj me pa zanima, zakaj lahko gledam reklamni oglas pred prispevkom, prispevka pa ne? Ne zdi se mi pošteno, da mi šele, ko pogledam oglas, sporočite, da prispevka ne morem gledat, ker je avtorsko zaščiten.« (A. P.)

Direktorica digitalnih vsebin RTV Slovenija Kaja Jakopič

V oddelku tehnike so pojasnili, da bodo delovanje predvajalnika poskusili spremeniti tako, da se v primeru, da vsebina zaradi geografske blokade ni na voljo, ne bo predvajal niti oglas.

Če je uporabnik (ali njegov družinski član) zavezanec za RTV-prispevek, bi mu svetovali, da si ustvari [uporabniški račun](#) in vnese podatke zavezanca, kar mu bo omogočilo ogled vseh vsebin v celotni EU, tudi v Avstriji (predstavitev delovanja je prikazana [tukaj](#)).

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

Joker, 24. 2.: Napačen predlog pri enem od ponujenih odgovorov

Gledalec **B. F.** se je odzval na napačno izbran oziroma napisan predlog pri enem od odgovorov v oddaji [Joker](#), ki je bila na sporedu 24. februarja:

»V razvedrilni družinski oddaji kviz Joker ste imeli 24. 2. 2024 pod vprašanjem št. 12 sledeče vprašanje: »Kaj je petanka?« V enem od štirih možnih odgovorov je bil tudi odgovor: »Igra Z figurami«. /.../ Že otroci v nižjih razredih osnovne šole vedo, da se pred besedo, ki se začne na F, napiše predlog S! Torej pravilno je: »Igra S figurami!« Če le pomislim, da take oddaje gledajo tudi otroci in jih napačno učite /.../.«

Urednik oddaje Joker Mario Galunič

Hvala za posredovano pismo našega gledalca. Res je, v oddaji Joker se je 24. 2. v grafičnem izpisu pojavila opisana napaka, za kar nam je zelo žal.

Raziskali smo, kako je do tega lahko prišlo, saj vsa vprašanja pred vpisom v računalniško bazo vprašanj velikokrat pregledamo in odpravljamo vse pravopisne in slovnične napake.

Pri omenjenem vprašanju pa se je zgodil tik pred objavo v oddaji poseg v ponujene odgovore (zaradi redakcijskih/vsebinskih razlogov), zato smo prvotno zapisan odgovor nadomestili z novim, pri tem pa pozabili spremeniti predlog.

Žal tega nismo sami opazili, a v stresnem delu med snemanjem se tu in tam zgodi tovrstna napaka. Ni prva, ne upamo obljubiti, da je zadnja, a naredili bomo vse, da bo razlogov za vaše pripombe čim manj.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Zahvaljujem se vam za opozorilo na napako. Menim, da se je urednik primerno odzval, podrobno pojasnil, zakaj je do napake prišlo, in se zanjo tudi opravičil.

Res mora RTV Slovenija skrbeti za pravilno rabo slovenščine, a v oddaji, na katero ste se odzvali, je tako pisna kot govorjena raba jezika na zgledno visoki ravni. Povsem brez napak pa žal nobeno delo ni možno, kljub trudu, da bi jih bilo čim manj. Tudi to lahko naučimo otroke. Če jim povemo, da je bil predlog napačen, in obenem še, da se tu in tam kdaj zgodijo napake tudi Televiziji (in se lahko kdaj tudi njim), jih ne učimo napačne slovenščine, temveč razumevanja za napake.

Mnenje: »Vljudno prosim za spoštljiv odnos do maternega jezika v Sloveniji«

Gledalko **M. L.** je zmotilo, da je gostja oddaje Globus, 5. marca, Erica Johnson Debeljak, kljub temu, da že dolgo živi v Sloveniji, govorila v angleškem jeziku, z njo pa se je v angleščini pogovarjal tudi voditelj oddaje:

»Sinoči sem ujela del pogovora novinarja Adrijana Bakiča z Erico Debeljak na TV SLO 1. Novinar je uvodoma povedal, da gospa pri nas živi že 30 let. /../ Zelo, res zelo me je zmotilo, da sta se pogovarjala v angleščini. /../ je novinar /../ govoril v angleščini /../ bi jo on lahko spraševal v slovenščini, pa bi njej to prevedli. /../

Vljudno prosim za spoštljiv odnos do maternega jezika v Sloveniji. Čisto preveč je pačenja, zlasti mladih v angleščini, in nobenega razloga ni, da to podpira tudi nacionalna TV. /../ Brez lastnega jezika nas ni!«

II. OGLAŠEVANJE

»Neokusnost, nasilnost reklamiranja na nacionalni TV SLO«

Dva gledalca sta se odzvala na oglaševanje na TV Slovenija, predvsem na motečo TV-prodajo prehranskih dopolnil. Povzemamo odziva:

»Javna TV predvaja reklame, v katerih gre za nevarno zavajanje. Tokratni primer je oddaja podjetja Biostile, kjer prodajajo rešitev za vse bolezni in težave. To ne spada na javno TV. Prosim, da se pisno opredelite do tega.« (B. P.)

»Človek se vpraša, /../ če imate še toliko občutka in čuta do nas, ki desetletja plačujemo to našo RTV, ki smo je na vse mogoče načine podpirali tudi v času "obsedenosti prejšnjega vodstva RTV", ko nam ne samo predvajate znova in znova in znova ponovitve raznih oddaj, /../ ampak nas obremenjujete z neokusnimi, nasilnimi reklamami alla Biostile, ki zasedajo ne več po sekundah in minutah programski prostor, temveč se to šteje že v urah dnevno. /../

Spoštovana gospa varuhinja, tu ne gre samo za mnenje, temveč za zahtevo, da v imenu gledalcev, katerih pravice naj bi varovali, zahtevate prepoved nasilnega reklamiranja, ki jemljejo TV SLO visoko minutažo programskega časa na vseh 3 programih. /../

Prosim, če nas obenem obvestite, kakšen finančni izplen (denarno nadomestilo) prejme RTV SLO iz naslova tako obširnega propagiranja produktov Biostile, vsaj to, koliko eur/sekundo oz. minuto prejme od Biostila.« (J. A.)

Varuhinja je odziv gledalca B. P. v anonimizirani obliki posredovala vodji Službe za trženje na TV Slovenija. Ob tem je zapisala:

»V priponki je delček oglasa, za katerega sprašujem, ali ustreza Poklicnim merilom in načelom novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki v točki 19 opredeljujejo etična merila oglaševanja:

19.1 Etična merila oglaševanja

V programih RTV Slovenija se lahko pojavljajo samo tista oglasna sporočila, ki so v skladu z zakonom in naslednjimi etičnimi merili:

- a. Sporočila v oglasih morajo biti resnična. Objavljanje zavajajočih oglasov je neetično in nezakonito.

V oglasu je med drugim navedeno: »Najboljši Q10 na trgu«. Je sporočilo oglasa resnično oz. skladno s točko 19.1 a?«

Vodja Služba za trženje TV-programov in oddaj Andrej Tekavec

Kar se tiče 19. člena etičnih meril, je težko z naše strani za vsak oglas presoјati, ali so vse trditve 100 % resnične (npr. težko naredimo raziskavo o tem, ali je omenjeni Q10 res najboljši na trgu, niti to ni smiselno). Kadar gre za preverljive trditve in očitno kršenje določil, spot vedno zavrne. Pri takšnih primerih, kot je ta, pa se pri morebitnih ugotovljenih kršitvah sklicujemo na 4. člen Prodajnih pogojev, ki pravi »RTV Slovenija ne prevzema nikakršne odgovornosti za vsebino oglasov ter resničnost trditev v njih. Odgovornost za to v celoti prevzema naročnik.« Naj omenim še, da so TV-prodaje pod skrbnim očesom inšpekcijskih služb, ki praktično vsak mesec od nas potrebujejo posnetke oglasov in kontaktne podatke naročnika. Ne vem, ali je bilo kdaj ugotovljeno, da je s takšnimi oglasi kaj narobe, vsekakor pa TV Slovenija ni bila še nikoli opozorjena, da je bilo z naše strani karkoli narobe.

ODGOVOR VARUHNJE

Oglasi, še zlasti TV-prodaja, pogosto vznemirjajo gledalke in gledalce javne TV Slovenija, nekoliko manj pripomb prihaja na naslov varuhinje zaradi oglasov v radijskih programih in na spletni strani rtslo.si. Naj najprej pojasnim, da je oglaševanje na RTV Slovenija urejeno z nekaj zakoni. Prvi je [Zakon o RTV Slovenija](#), ki določa naloge in financiranje RTV Slovenija, med viri financiranja pa so tudi prihodki od oglaševanja. Zakon, ki ga sprejema Državni zbor, bi lahko določil tudi, da se RTV Slovenija ne financira z oglaševanjem. Nekaj evropskih javnih RTV je povsem brez oglasov.

Drugi je [Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah](#) (ZAvMS in ZAvMS-B), ki določa pravice in dolžnosti medijev glede oglaševanja, TV-prodaje in promocijskega umeščanja izdelkov. Glede oglaševanja med drugim določa, da skupni obseg TV-oglaševanja v TV-programu ne sme preseči 20 odstotkov časa med 6. in 24. uro, za RTV Slovenija pa velja strožja omejitev, na največ 15 odstotkov programskega časa med 6. in 18. ter med 18. in 24. uro. ZAvMS določa podrobnosti in omejitve tudi glede TV-prodaje. Nadzor nad izvajanjem tega zakona izvaja Agencija za komunikacijska omrežja in storitve (AKOS), glede posameznih vsebin tudi inšpekcije za posamezna področja, ki so denimo pristojne za preverjanje, ali je določen izdelek zdravilo ali ne.

RTV Slovenija mora poleg navedene zakonodaje pri umeščanju oglasov in TV-prodaje spoštovati tudi [Pravilnik](#) o poklicnih merilih in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki v točki 19 podrobneje ureja tudi oglaševanje in TV-prodajo:

»19 OGLAŠEVANJE, PROMOCIJA IN SPONZORIRANJE V PROGRAMIH RTV SLOVENIJA

19.1 Etična merila oglaševanja

V programih RTV Slovenija se lahko pojavljajo samo tista oglasna sporočila, ki so v skladu z zakonom in naslednjimi etičnimi merili:

- a. Sporočila v oglasih morajo biti resnična. Objavljanje zavajajočih oglasov je neetično in nezakonito.
- b. Cene izdelkov, ki jih reklamirajo oglasi, morajo biti prave in ne smejo zavajati kupcev.
- c. V oglasih niso dovoljene primerjave.
- d. Ni dovoljeno objavljati reklamnih sporočil, ki z nepopolnim in neustreznim reklamiranjem izdelka ali storitve zavajajo možne kupce.
- e. Reklamna sporočila ne smejo žaliti dobrega okusa in verskih in drugih čustev poslušalcev in gledalcev.
- f. Posebna skrb velja oglasnim sporočilom, namenjenim otrokom; vsebovati ne smejo ničesar, kar bi lahko ogrožalo njihovo zdravje, varnost in vzgojo; z enakimi merili je treba presoјati tudi nastopanje oziroma različne oblike izkoriščanja otrok v oglasih.

Če oglasna sporočila ne ustrezajo tem merilom, jih je programsko vodstvo dolžno zavrniti.

RTV Slovenija bo po najboljših močeh podpirala oglaševanje za človekoljubne akcije in organizacije.

19.2 Oglaševanje in promocija

/.../

Služba za trženje programov RTV Slovenija mora zavrniti izvedbo naročila v teh primerih:

- če vsebina oglasnega sporočila ni v skladu z zakonskimi omejitvami;
- če oglas ni v skladu s programskimi načeli RTV Slovenija;
- če oglas ni v skladu z veljavno zakonodajo in Kodeksom oglaševanja v Sloveniji;
- če je vsebina ali njena upodobitev v nasprotju z mednarodno konvencijo o zaščiti otrok;
- če oglas neposredno nagovarja otroke k nakupu;
- če je vsebina oglasnega sporočila žaljiva za pravno ali fizično osebo ali za RTV Slovenija;
- če oglasno sporočilo z vsebino (besedilom, glasbo ali sliko) lahko rani človeško dostojanstvo in ponos posameznika ali določene družbene skupine;
- če nagovarja ali napeljuje k ravnanju, ki ogroža zdravje, varnost ali življenje posameznikov ali posameznih družbenih skupin;
- če propagira ravnanje, ki ogroža človekovo okolje;
- če je v nasprotju s siceršnjimi normami in kulturnimi vrednotami;
- če izrablja ali žali verska čustva in politična prepričanja posameznikov ali družbenih skupin;
- če oglasno sporočilo razpihuje versko, rasno, generacijsko ali nacionalno nestrpnost;
- če prikazuje nasilje ali uporablja pornografske kadre ali prizore in izraze, ki namigujejo na v našem kulturnem okolju nenavadno spolno ravnanje;
- če omalovažuje, diskreditira ali žali druge gospodarske subjekte, družbene organizacije in društva ter državne ustanove in njihove posameznike;
- če oglasno sporočilo propagira izdelek ali storitev, ki ni legalno na trgu;
- če oglasno sporočilo ni v slovenskem jeziku oziroma če televizijski oglas ni sinhroniziran ali opremljen s podnapisi;
- če naročnik oglasnega sporočila ni registriran za dejavnost, ki jo razširja;
- če oglas propagira ali promovira Radioteleviziji Slovenija neposredno konkurenčno radijsko ali televizijsko ustanovo;
- če gre za oglaševanje političnih strank zunaj volilne kampanje;
- če naročnik ne spoštuje pogodbenih obveznosti in določil poslovnih pogojev RTV Slovenija;
- če naročnik ali njegov posamezni član nima poravnanih obveznosti do RTV Slovenija;
- če je RTV Slovenija v sodnem sporu z naročnikom zaradi njegovih neplačanih obveznosti;

- če v zelenih terminih za predvajanje oglasnega sporočila v programih RTV Slovenija ni več prostora;
- če naročnik ne odda gradiva pravočasno;
- če naročnik ne pošlje jasno opredeljenega naročila;
- če posneto oglasno sporočilo ne ustreza tehničnim normativom RTV Slovenija;
- če oglasno sporočilo ni opremljeno s predpisanimi deklaracijami;
- če besedilo v oglasu ni lektorirano;
- če oglas nepooblaščen uporablja slikovno in glasbeno gradivo iz arhivov in dokumentacij RTV Slovenija;
- če gre za oglaševanje komercialnih telefonskih zvez za spolne in vedeževalske storitve. /.../ Za resničnost navedb v oglasnem sporočilu je odgovoren naročnik objave oglasnega sporočila. /.../«

Iz navedenih pravil izhaja, da ima RTV Slovenija glede nadziranja in preverjanja veliko pristojnosti in pravic. Kot izhaja iz odgovora vodje Službe za trženje, pa vseh ne more uresničevati, ker za vse ni strokovno usposobljena. Primer tega je prav delček oglasa, ki ste ga posredovali: ali je Q10 res najboljši na slovenskem trgu, RTV Slovenija ne more preveriti, ker za to ni strokovno usposobljena. Kot izhaja iz odgovora, v Službi za trženje TV Slovenija preverjajo resničnost splošno preverljivih trditev, pa tudi mnoge druge točke iz pravilnika.

Z vidika spoštovanje medijske zakonodaje je pomembno, da so tako oglasi kot tudi TV-prodaja jasno označeni kot taki, da jih gledalke in gledalci zlahka ločijo od informativnih in drugih vsebin. Dodajam še, da o zavajajočem oglaševanju in drugih stranpoteh od primerne oglaševanja odloča tudi [Častno razsodišče](#) Slovenskega oglaševalskega društva, ki obravnava prijave glede kršenja [Kodeksa oglaševanja](#) (nekaj razsodb si lahko ogledate [tukaj](#)).

Upam, da sem vam vsaj nekoliko razjasnila kompleksnost problematike oglaševanja in TV-prodaje na javni RTV Slovenija. Vsekakor kot varuhinja pravic gledalcev podpiram javno razpravo o tem, ali naj javna RTV sploh ima oglase ali ne, koliko, kdaj, med katerimi vsebinami ... A mesto za to je predvsem v Državnem zboru, ki sprejema zakonodajo.

DODATNI ODGOVOR VARUHINJE GLEDALCU J. A.

Vprašanje o prihodkih, ki jih RTV Slovenija ustvari z naročnikom oglasnega prostora Biostile, sem zastavila **Andreju Tekavcu**, vodji Službe za trženje na TV Slovenija, ki je odgovoril:

»Natančne številke o prihodkih so seveda poslovna skrivnost, lahko pa povem, da gre za našega največjega oglaševalca.«

Glede vaše zahteve, da v imenu poslušalcev, katerih pravice varujem, zahtevam »prepoved nasilnega reklamiranja«, pa odgovarjam, da mi Pravilnik o delovanju varuha ne daje pristojnosti, da zahtevam prepoved nasilnega reklamiranja kar tako, lahko le opozorim na posamezen oglas ali TV-prodajo, ki krši katero od točk Pravilnika o poklicnih merilih in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija. To tudi počnem, ko sem opozorjena ali sama opazim oglas, ki ni skladen s temi pravili. V [mesečnem poročilu za februar 2024](#) (na str. 52) sta tako objavljeni dve moji opozorili na neprimerna oglasa, prvi je bil v celoti, drugi pa deloma popravljen. V istem poročilu je na str. 51 opozorilo na TV-prodajo v hrvaškem jeziku s slovenskimi podnapisi, na katero sem opozorila že lani, vendar je skladna z zakonodajo. S temi primeri sem seznanila tudi

Ministrstvo za kulturo, ki pripravlja zakonodajo s področja varovanja slovenskega jezika, vendar se na tem področju, kolikor mi je znano, še ni nič spremenilo.

III. TEHNIČNE ZADEVE

Zaradi tehničnih težav odpadla Primorska kronika, 8. 3.

Civilna iniciativa Javno je na Varuhinjo naslovila pritožbo, ker 8. marca ob 18.40 na TV Koper – Capodistria ni bilo na sporedu Primorske kronike, dostop do oddaje pa je bil naknadno omogočen samo prek spleta:

»8. 3. 2024 ob 18:40 naj bi na kanalu TV Koper -Capodistria bila predvajana oddaja Primorska kronika. Vendar se to ni zgodilo. Prišlo je do blokade predvajanja in s tem izpada iz TV-programa, domnevno »zaradi okvare na trasi proti Ljubljani«. Naslednji dan (ne takoj – v terminu oddaje oz. še isti večer!) smo bili gledalci v novi oddaji Primorska kronika obveščeni, da si lahko oddajo s prejšnjega dne v celoti ogledamo prek povezav na FB strani (https://www.facebook.com/tvkoper/?locale=sl_SI), kjer se sedaj nahaja naslednja informacija:

Varuhinji RTV in /.../ se pritožujem iz naslednjih razlogov:

1 - Spremljanje osrednje lokalne dnevnoinformativne oddaje Primorska kronika prek TV-ekranov na kanalu TV Koper - Capodistria je za veliko večino gledalcev primarni oziroma edini dostop do pomembnih informacij v območjih Krasa, Brkinov ter Severne in Južne Primorske. Večina starejših gledalcev je neveščih gledanja TV-programa prek spletnih povezav, ki zahtevajo dodatne aparature in imajo praviloma manjšo vizualno sliko. Zato je nedopustno, da so se odgovorne osebe TV Koper - Capodistria odločile, da izpad oddaje nadomestijo s tako reducirano rešitvijo, ki je bistveno okrnila dostopnost oddaje gledalcem v tem območju. Čeprav bi lahko odgovorni ponovitev oddaje enostavno uvrstili v enega od identičnih terminov v naslednjih dneh, je očitno, da se niso odločili za to, najbolj primerno možnost. S tem dejanjem so bistveno omejili

število gledalcev, ki so jim bile namenjene pomembne javne informacije iz te oddaje, za katero konec koncev tudi plačujejo del RTV-prispevka, da jo lahko gledajo.

2 - S tem dejanjem so odgovorni tudi posegli in bistveno omejili dostopnost do uvodnega dela oddaje o vlogi žensk v naši družbi ob Mednarodnem prazniku žena ter avtorskih prispevkov novinarjev /.../, skupaj z delom vseh podpornih sodelavcev v oddaji. Med temi prispevki so tudi trije, ki občankam in občanom občin Koper, Izola in Ankaran posredujejo zelo pomembne nove informacije javnega značaja. Gre za prispevek novinarko Nataša Mihelič o črpanju milijonskih kohezijskih sredstev; prispevek novinarja Edija Mavserja o novih dejstvih v zapletih v dva in pol milijonski investiciji JP Marjetica Koper v sušilnico komunalnega blata; in informacije Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Koper o objavi prednostne liste za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem.

3 - Način posredovanja obvestila gledalcem je bil zelo nenavaden. Praviloma smo gledalci obveščeni o tehnični težavi nemudoma po njenem nastanku. Tehniki nadomestijo izpad s takojšnjim obvestilom ter z drugo oddajo ali vložkom. V tem primeru je bil TV-program po izpadu oddaje ponovno vzpostavljen ob približno 19.30, vendar brez pojasnila. O blokadi in novi možnosti ogleda oddaje smo bili gledalci obveščeni šele naslednji dan, po 24 urah, s preusmeritvijo na splet. Na FB strani TV Koper - Capodistria se v obvestilu sedaj nahaja tudi navedba domnevnega vzroka za blokado in izpad te oddaje.

Pričakovanja za odziv naslovljenih organov na pritožbo

1 - Ali je dopusten poseg odgovornih, da je bil dostop do blokirane oddaje omogočen samo prek spletnih povezav, ne več prek kanala TV Koper - Capodistria?

2 - Ali so odgovorni z opisano omejitvijo dostopa gledalcem hkrati posegli tudi v delo in novinarsko svobodo avtorjev oddaje Primorska kronika, dne 8. 3. 2024?

3 - Ali je navedeni vzrok blokade - »okvara na trasi proti Ljubljani« - resnično tehnične narave, ali pa so posredi tudi kakšni drugi vzroki za izpad oddaje? Kaj naj si običajen gledalec, ki mu je to obvestilo namenjeno, predstavlja pod to besedno zvezo? Ali ni mogoče podati bolj obče razumljive razlage?

4 - Ali med odvijanjem programa v živo ni nikogar od uslužbencev, ki nadzoruje stanje in lahko prepreči dogodek te vrste? Dogodek, ki je skupaj z odločitvijo odgovornih grobo posegel v avtorsko delo medijskih ustvarjalcev na eni strani, ter na drugi strani v pravico gledalcev do informiranja o pomembnih temah.

5 - Kakšni so mehanizmi za prepoznavanje in odpravljanje tovrstnih napak? Nesprejemljivo je, da bi se taki dogodki v takem obsegu (odsotnost dostopa do informativnega bloka v celoti!) ponavljali tudi v bodoče.«

Odgovorna urednica Regionalnega TV-programa v RTV-centru Koper – Capodistria Mojca Petrič Bužan

V petek, 8. marca 2024, ob 18.03 je prišlo do okvare na mikrovalovni povezavi med Regionalnim RTV-centrom Koper - Capodistria in RTV-hišo v Ljubljani. Zaradi okvare je bilo predvajanje televizijskega programa TV Koper – Capodistria v celoti prekinjeno za približno uro in pol. V tem času ni bila predvajana oddaja Primorska kronika, ki je na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, ob 18.40. Oddajo so si gledalci lahko ogledali še isti dan:

- v živo na RAI 3 bis,
- na spletnem portalu MMC,
- na domači FB strani s pomočjo spletne povezave,
- na TV Koper – Capodistria ob koncu programa v italijanskem jeziku,
- na TV SLO 3 ob 22.25.

Oddaje ni bilo mogoče predvajati na TV Koper – Capodistria pred koncem programa, saj se program v slovenskem jeziku zaključi ob 19.00 uri, torej ko okvara še ni bila odpravljena. Onemogočen dostop do oddaje v času predvajanja v živo je bil posledica tehnične napake, na katero, tako kot na njeno odpravljanje, programski delavci nismo imeli vpliva.

Opis okvare na FB strani »okvara na trasi proti Ljubljani« ni bil ustrezen, kar obžalujem, saj gre za pojasnilo v tehničnem žargonu; veliko ustrežnejša bil bila splošna oznaka »tehnična napaka«, vse dokler se niso natančno raziskali in jasno pojasnili njeni vzroki.

Dan kasneje se je voditeljica v oddaji Primorska kronika gledalcem opravičila za napako in izpad programa ter jim svetovala, kje si lahko ogledajo oddajo oziroma prispevke.

Mikrovalovna povezava oziroma trasa, kot jo v televizijskem žargonu imenujemo, se uporablja za pošiljanje programskega TV-signalu TV Koper – Capodistria v RTV-hišo v Ljubljano, od koder se nato distribuira naprej proti TV-oddajnikom po Sloveniji in kabelskim ter drugim distributerjem in tako do gledalcev. Druge poti za pošiljanje TV-programskega signala iz Koper v Ljubljano nimamo.

Ko je bil televizijski tehnični vodja v turnusu na TV Koper obveščen o okvari, je skupaj s kolegi v TV-razdelilnici na RTV v Ljubljani in v enoti Oddajniki in zveze v Domžalah, najprej poskušal ugotoviti mesto in vzrok okvare. Ugotovilo se je, da je bila okvara na eni od naprav, ki omogoča delovanje prej omenjene mikrovalovne povezave. Ta naprava je locirana na t. i. linkovskem terminalu v Regionalnem RTV-centru Koper – Capodistria, skrbništvo nad njo pa ima enota Oddajniki in zveze. Ko je bil ugotovljen vzrok okvare, je tehnični vodja po navodilih in s pomočjo kolegov iz Oddajnikov in zvez, s katerimi je bil na telefonski zvezi, okvaro odpravil. Predvajanje TV-signalu TV Koper – Capodistria je bilo spet vzpostavljeno ob 19.32. Lociranje in odpravljanje okvare je terjalo precej časa, saj je tehnološka veriga signalne poti kompleksna, narava okvare pa je bila taka, da je bil potreben precejšen angažma, da se jo je odpravilo.

V času prekinitve oddajanja ni bilo prikazano obvestilo o tehničnih težavah ali nadomeščen izpad programa z rezervnim, ker to ni bilo možno. Obvestilo ali rezervne vsebine je namreč možno umestiti v program le v sklopu predvajanja TV-programa v Koprju, ampak, kot že zapisano, je bila povezava med Koprjem in Ljubljano v celoti prekinjena. Torej, karkoli bi bilo v Koprju umeščeno v program v času prekinitve, ne bi v nobenem primeru gledalci videli.

Napako v Regionalnem TV-programu zelo obžalujemo. Zaradi okvare smo prav tako prizadeti kot gledalci, saj je izpad programa vplival na občutno manjši doseg našega dela, saj si občinstvo tistega dne Primorske kronike ni moglo ogledati v živo na programu Televizije Koper – Capodistria.«

V. d. vodje OE Oddajniki in zveze Andrej Trojer

8. 3. 2024 je med sedmo in osmo zvečer bil rešen problem s programsko traso za TV Koper do Ljubljane. V Kopru je vodja tehnike v sodelovanju z dežurnim linkašem na OZ (svetovanje po telefonu) zamenjal okvarjeno tiskanino z elektroniko iz druge kontribucijske trase.

V tem primeru lahko le pohvalimo naše dežurne inženirje, saj so hitro in strokovno odkrili vzrok napake in jo s pomočjo dežurnega v Kopru, ki so ga vodili na daljavo, začasno odpravili napako na trasi KP – LJ.

Ukrepi OE OZ:

Okvare je nemogoče predvideti. Lahko jih z rednim vzdrževanjem le zmanjšamo. Izognili bi se jim lahko s podvojenim sistemom (dodatne investicije v opremo ali optična povezava med Regionalnim RTV-centrom Koper - Capodistria in RTV v Ljubljani).

V OE OZ v izogib podobnim težavam pri dolgotrajnih izpadih el. energije, ki so predvideni za dlje časa od avtonomije UPS na oddajniku Tinjan vzpostavljamo začasno rezervno napajanje z mobilnim DEA in s tem preprečimo izpad mikrovalovnih zvez. Na ta način zagotovimo nemoteno delovanje vseh aparatov za posredovaje in oddajanje signalov regionalnega centra Koper – Capodistria.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Menim, da sta oba odgovorna in pristojna podrobno pojasnila, zakaj je prišlo do napake, kako so jo odpravili, kako so ob njej ukrepali in kaj bi lahko storili, da do podobnih napak ne bi več moglo priti.

S pojasnilom sta odgovorila tudi na vsa vaša vprašanja. Dodatno vam kot varuhinja na vaša vprašanja tako odgovarjam:

1 - Ali je dopusten poseg odgovornih, da je bil dostop do blokirane oddaje omogočen samo prek spletnih povezav, ne več prek kanala TV Koper - Capodistria?

Iz pojasnila odgovorne urednice je nedvoumno razvidno, da nikakor ni šlo za namerni poseg odgovornih, temveč za tehnično napako, za katero so si odgovorni zelo prizadevali, da jo čim prej odpravijo, saj je veliko škode povzročila tudi njim. V dopisu sicer niste napisali, koga imate v mislih z besedo »odgovorni«. Glede na to, da je po Zakonu o medijih za predvajano vsebino odgovoren odgovorni urednik programa, v katerem je vsebina nastala, je za predvajanje oddaje Primorska kronika odgovorna Mojca Petrič Bužan, odgovorna urednica Regionalnega programa TV Koper- Capodistria, za tehnično izvedbo pa tehnični vodja v Kopru.

2 - Ali so odgovorni z opisano omejitvijo dostopa gledalcem hkrati posegli tudi v delo in novinarsko svobodo avtorjev oddaje Primorska kronika, dne 8. 3. 2024?

Nenamerni tehnične napake nikakor ne moremo šteti kot namerni poseg »odgovornih« v novinarsko avtonomijo, saj je bil namen odgovornih predvajati oddajo v celoti in v taki obliki, kot so jo, skladno z novinarsko in uredniško avtonomijo, pripravili novinarji in dnevni urednik oddaje. O posegu v novinarsko avtonomijo bi lahko govorili samo v primeru, ko bi v oddajo posegli ali jo umaknili s programa v celoti urednica Uredništva informativnega programa Regionalnega programa TV Koper - Capodistria ali odgovorna urednica. A kot je razvidno iz odgovora, v tem primeru nikakor ni šlo za tak namen.

3 - Ali je navedeni vzrok blokade - »okvara na trasi proti Ljubljani« - resnično tehnične narave, ali pa so posredi tudi kakšni drugi vzroki za izpad oddaje? Kaj naj si običajen gledalec, ki mu je to obvestilo namenjeno, predstavlja pod to besedno zvezo? Ali ni mogoče podati bolj obče razumljive razlage?

Oba odgovora dokazujeta, da je dejansko šlo za tehnično okvaro. Pojasnilo gledalcem pa ni bilo dovolj razumljivo, za kar se je odgovorna urednica opravičila. Obenem pa prav podrobnejši, čeprav gledalcem nejasen opis težave kaže, da so odgovorni želeli gledalcem čim podrobneje pojasniti napako.

4 - Ali med odvijanjem programa v živo ni nikogar od uslužbencev, ki nadzoruje stanje in lahko prepreči dogodek te vrste? Dogodek, ki je skupaj z odločitvijo odgovornih grobo posegel v avtorsko delo medijskih ustvarjalcev na eni strani, ter na drugi strani v pravico gledalcev do informiranja o pomembnih temah.

»Stanje« oziroma predvajanje oddaje nadzoruje tehnični vodja, ki je takoj začel ugotavljati vzrok tehnične težave, vendar ni šlo za take vrste tehnično težavo, ki bi jo lahko hitro in sam odpravil. Tudi njeno odpravljanje ni bilo enostavno in hitro, ker je šlo za kompleksno napako. Dejstvo je, da so bili zaradi okvare prikrajšani tako programski ustvarjalci, ki so želeli posredovati svoje delo gledalcem, kot tudi gledalci, ki so upravičeno pričakovali oddajo. Vendar je bila to posledica napake in ne namernega posega kogar koli.

5 - Kakšni so mehanizmi za prepoznavanje in odpravljanje tovrstnih napak? Nesprejemljivo je, da bi se taki dogodki v takem obsegu (odsotnost dostopa do informativnega bloka v celoti!) ponavljali tudi v bodoče.

Iz odgovora je razvidno, da ne gre za predvidljivo napako, ki bo jo lahko predvideli ali prepoznali vnaprej. Tudi ni šlo za napako, ki bi se pojavljala večkrat. Vodja Oddajnikov in zvez je tudi pojasnil, kaj so storili in redno počnejo v izogib takšnim napakam. Največje jamstvo bi bila rezervna različica za prenos, ki pa je ob trenutnem finančnem stanju RTV Slovenija malo verjetna.

Težave ob uvajanju produkcijskega sistema Dalet

»/.../ Poleg tega moram opozoriti še na redno pomanjkanje podnapisov v prispevkih v Prvem dnevniku in Dnevniku. Opravičilo, ki ga ponudijo voditelji, je seveda sprejemljivo, vendar če se ponavlja redno, kot se to dogaja v zadnjem času, je težava kronična, ne akutna. /.../« (J. A.)

Urednica Uredništva dnevnoinformativnih oddaj TV Slovenija **Maša Tomažin Hladen**

Sredi marca smo začeli z uvajanjem novega sistema, zato smo v oddajah nekajkrat ostali brez podnapisov. Zelo se trudimo, da se uvajanje novega sistema ne bi poznalo na ekranu, včasih pa tehnika tako zagode, da napake žal ne moremo pravočasno rešiti.

Gledalcu se še enkrat opravičujemo za napako in ga vabimo, da še naprej spremlja naše informativne oddaje.

Preglasna glasbena podlaga v pogovornih oddajah

Gledalka in gledalec sta se pritožila nad preglasno glasbo v oddaji Marcel, gledalec pa obenem še nad podobo studia. Čeprav studijska podoba ne sodi pod poglavje o tehničnih zadevah, izjemoma navajamo celoten gledalčev odziv na tem mestu, z namenom, da se ohrani njegova celovitost.

»A lahko utišate ali ukinite glasbo pri pogovornih oddajah? Na primer pri Marcelu. Že on tako hitro govori, da komaj slediš, potem pa še preglasna glasba, da gosta slabo slišiš. Tudi pri drugih pogovornih oddajah in napovednikih je glasba preglasna.« (B. R.)

»Komaj smo čakali, da se vrne legendarni voditelj Marcel in njegova oddaja. Pa vseeno nismo tako zadovoljni, kot smo pričakovali. Na voditelja in goste nimamo pripomb. Po veliko pogovorih in debatah z mojimi kolegi in sosedi smo istega mnenja - da je studio preveč kičast. To ni otroška oddaja in mislimo, da bi vsaj tak moral biti, kot je bil pred ukinitvijo. Še bolj nam pije kri in uničuje naše že malo načete živce muzika v ozadju, ki ne preneha do samega konca programa. Res ne moremo razumeti, v čem je tukaj kvaliteta programa. Tega ne mislim več poslušati in gledati, kljub vsemu spoštovanju do vaše hiše in voditeljev.« (B. M.)

Režiserka oddaje Urška Žnidaršič

Glasbeno podlago za studijski del oddaje sta ustvarila izjemna in večkrat nagrajena glasbenika, ki sta zelo ustrezno ujela atmosfero oddaje in je tudi tehnično pripravljena tako, da ni visokih in nizkih tonov in tako ne moti intervjuja. Splošna debata o potrebi glasbe med intervjuji traja že od samega obstoja oddaje Studio City in ekipa se že leta odloča, da je potrebna. Morda pa se lahko vsake toliko zgodi, da jo da tonski mojster preveč naglas, na kar bomo pozorni.

Dodatno pojasnilo režiserke oddaje Urške Žnidaršič gledalcu B. M.

Scenografija je avtorsko delo naše najboljše scenografinje in ponuja neskončno možnosti kadriranja, ki ga oddaja Marcel potrebuje. Mislim, da je odlična in daleč od česarkoli otroškega, razumem pa, da vsem gledalcem ne more biti všeč, kar je pač stvar osebnega okusa.

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM

Menim, da je režiserka podrobno pojasnila in utemeljila razloge za oblikovanje scene, pa tudi, zakaj je oddaja podložena z glasbo.

Glede podlaganja govora z glasbo niste edini, ki se pritožuje; veliko gledalk in gledalcev (pa tudi radijskih poslušalcev) negoduje, da zaradi glasbene podlage slišijo govor manj razločno in razumljivo, kot bi ga brez glasbe. Varuhinja sem na to večkrat opozorila in dodala, da morajo imeti programski ustvarjalci v mislih gledalke in gledalce v domačem okolju, ki je drugačno od studijskega. V studiu glasba lahko dopolni in nadgradi vsebino ter soustvari želeno vzdušje, v domačem okolju pa se meša z mnogimi drugimi zvoki iz okolice, zato se dopolnjujoč učinek kaj hitro lahko prevesi v motečega.

V oddaji Marcel je glasbena podlaga sicer razmeroma tiha. Glede na odgovor režiserke si sprememb ne moremo obetati, več pa pri nekaterih drugih oddajah. Rok Smolej, pomočnik

direktorice TV Slovenija za programske zadeve, je, ko sem navedla pripombe gledalk in gledalcev o motečih glasbenih podlagah v oddajah, pred kratkim dejal, da bodo v prihodnje na to še bolj pozorni in da bodo poskušali glasbeno podlago omejiti res samo na oddaje, kjer je pomembna, pa tudi znižati njeno jakost.

Mnenje gledalca o berljivosti podnapisov

»Podnapisi: malo bolje je zadnje čase, res so obrobe okrog črk. A ker nas je veliko, ki slabše vidimo, smo starejši, naj morda še malo bolj odebelijo obrobe okrog črk.« (F. J.)

IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

Ali oddaji Tarča in Marcel ob ponovitvi res nista podnaslovljeni?

Gledalka **M. Ž.** se je obrnila na varuhinjo z vprašanjem o podnaslovljenosti oddaj Tarča in Marcel, hkrati pa je izrazila nezadovoljstvo, ker oddaje, ki potekajo v živo, niso podnaslovljene oziroma so podnaslovljene le delno:

»Zanima me, zakaj oddaji Tarča in Marcel pri ponovitvi nista več podnaslovljeni, prav tako ni podnaslovljeno Politično s Tanjo Gobec ob nedeljah. Velika večina, ki ima slušne aparate, te oddaje slabo razume, kretati pa ne znajo, ker so po večini dobili aparate, ko so bili že starejši. Poleg tega si kdaj oglejte Dnevnik ob 19h, kjer včasih ni podnaslovljena niti polovica poročil. Katastrofa! Ali pa mogoče smatrate, da tistih, ki slabo slišimo, dogajanje ne zanima, posebno, kar se dogaja v zdravstvu, in seveda tudi dogajanje v politiki.«

Vodja Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC Aida Ljubijankić

Tako oddaja Tarča kot Marcel sta ob ponovitvi vedno podnaslovljeni in tudi na spletu imata obe oddaji dodane podnapise.

<https://365.rtv slo.si/arhiv/tarca/175026818>

<https://365.rtv slo.si/arhiv/marcel/175026004>

DODATNO POJASNILO VARUHINJE

Oddaja Politično ob premiernem predvajanju v nedeljo zvečer ni podnaslovljena, ker poteka v živo. Podobno velja za nekatere dele Dnevnika, zlasti javljanja v živo s terena, kjer sprotno podnaslavljanje ni možno. Bo pa to omogočil program samodejnega strojnega podnaslavljanja. RTV Slovenija se je prijavila na razpis za pridobitev tega programa. Razpis je še v teku in izid še ni znan, a po neuradnih zagotovilih naj bi se to vendarle zgodilo še letos.

Podnaslavljanje Tednika

Gledalec **B. H.** je že novembra lani vprašal, zakaj oddaja Tednik ni podnaslovljena. Vodja Službe za dostopnost programov **Mateja Vodeb** je takrat odgovorila, da je oddaja Tednik dokončana ob ponedeljkih popoldan, zato ni dovolj časa, da bi jo opremili s podnapisi do premiernega

predvajanja. Dodala je še, da bo po uvedbi nove tehnologije, ki bo na voljo ob zagotovitvi primerne financiranja za zagon storitve, tudi oddaja Tednik podnaslovljena. **Varuhinja** je tako v Priporočilih za pripravo Programsko-produkcijskega načrta za leto 2024 glede dostopnosti vsebin zapisala, naj Služba za dostopnost čim prej zagotovi podnapise za gluhe in naglušne za vse oddaje Informativnega programa, ki ne potekajo v živo.

Odziv gledalca ter odgovori vodje Službe za dostopnost in varuhinje so objavljeni v [Mesečnem poročilu za november 2023](#).

Na februarski seji Programskega odbora za problematiko programskih vsebin za invalide je direktorica Digitalnih vsebin **Kaja Jakopič** povedala, da je za Tednik urejeno podnaslavljanje za gluhe in naglušne. Varuhinja je zato vodjo Oddelka za podnaslavljanje prosila za pojasnilo, kako so zagotovili podnapise za gluhe in naglušne za oddajo Tednik in od kdaj je ta na voljo gluhim in naglušnim že ob premiernem predvajanju.

Vodja Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC Aida Ljubijankić

S trenutno urednico Tednika, gospo Dežman, sva našli rešitev v okviru naših delovnih procesov, da lahko oddajo pravočasno opremimo s podnapisi. Prispevke iz oddaje nam pošiljajo takoj po montaži, s tem nam omogočijo več časa za pripravo in opremo oddaje.

Prva oddaja Tednik s podnapisi ob premiernem predvajanju je bila tako predvajana 29. januarja 2024, vmes se je enkrat zgodilo, da podnapisov žal ni bilo, ker so bile tehnične težave s samo oddajo in smo posledično posnetke prispevkov iz oddaje dobili prepozno.

✓ POHVALA VARUHINJE

V imenu številnih uporabnikov TV Slovenija, ki so se večkrat obrnili name z željo in pričakovanjem, da bi tudi gluhi in naglušni lahko spremljali oddajo Tednik že ob njenem primernem predvajanju ob ponedeljkih ob 20. uri, sočasno z vsemi slišječimi, izrekam zahvalo in pohvalo ekipi Tednika in vodji Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v okviru MMC-ja, da sta s pozitivnim pristopom znotraj obstoječih delovnih procesov našli način, ki omogoča podnaslovitev oddaje Tednik za gluhe in naglušne do ponedeljkove premiere.

Oddaja Glasbeni pozdrav v ponovitvi brez podnapisov

»Uporabniki me obveščajo, da pravkar (op. a.: 31. 3.) gledajo nedeljsko ponovitev oddaje Glasbeni pozdrav, ki je na žalost brez podnapisov, sem preveril tudi sam in podnapisov ni. Prosim za pojasnilo.« (B. H.)

Vodja Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC Aida Ljubijankić

Oddaje Glasbeni pozdrav, kot tudi Nedeljsko popoldne, nikoli nismo podnaslavljali in tako je ostalo, zato tudi ni bilo podnapisov.

📖 ✎ DODATNO POJASNILO VARUHINJE Z MNENJEM

Pogledala sem na spletno stran [dostopno.si](#), tam je seznam oddaj, ki so podnaslovljene (in na teletekstu str. 770). Te oddaje na seznamu ni.

Oddelek za podnaslavljanje v MMC-ju sem glede na prejeti odgovor dodatno vprašala:

»Ali se je v letu 2023 in 2024 število podnaslovljenih oddaj kaj povečalo v primerjavi s prejšnjimi leti, katere oddaje so bile dodane na novo v podnaslavljanje in kakšen je načrt povečevanja podnaslavljanja v letu 2024 oziroma v prihodnje?« Vodja oddelka je odgovorila:

»V letu 2024 obsega podnaslovljenih oddaj nismo zmanjševali, kljub temu, da imamo za letos na voljo 24 % manj finančnih sredstev za zunanje sodelavce, ki skrbijo za pripravo prepisov oddaj. V letu 2024 še ne vemo točno, kolikšno bo povečanje podnaslovljenih oddaj, saj tudi programska shema še ni dokončna, v obstoječi trenutno podnaslavljam dodatno še serijo oddaj Prvič, oddajo Tednik, podnaslavljali bomo tudi vsebine, vezane na evropske volitve. V letu 2024 načrtujemo tudi izvedbo projekta avtomatskega podnaslavljanja s pomočjo razpoznavalnika slovenskega govora, kar nam bo omogočilo podnaslavljanje nekaterih oddaj, ki potekajo v živo.«

Na ta odgovor sem vodjo Oddelka za podnaslavljanje dodatno vprašala:

»1. Ali se pri odločanju o dodatnih vsebinah, ki bodo podnaslovljene, oddelek posvetuje s predstavniki gluhih in naglušnih oziroma kako se odloča o tem, kaj se na novo podnaslavlja?

2. Ali se je 24-odstotno zmanjšanje finančnih sredstev za zunanje sodelavcev nadomestilo z redno zaposlenimi sodelavci ali na drugačen način? Na seji Programskega odbora za invalide 18. 12. 2023 je namreč predsednik Uprave RTV Slovenija dejal, da se finančna sredstva za invalidske vsebine v letu 2024 ne krčijo. Citiram zapisnik:

»G. Zvezdan Martić, predsednik Uprave RTV Slovenija je dejal, da je bilo PPN 2024 težko pripraviti in nadaljeval, da je denarja bistveno manj, stroškov pa bistveno več, kot jih je bilo. Nadalje je dejal, da so vsi pripravljenci PPN-ja 2024 dobili navodilo, da kljub temu, da je potrebno krčenje, da se za invalidske vsebine in narodnostne skupnosti ne krči. Dejal je tudi, da je ena od večjih investicij v letu 2024 vezana v podnaslavljanju za gluhe in naglušne v živo, kar na deklarativni ravni RTV Slovenija kaže namen, da v čim večji meri poskrbi za potrebe tega dela prebivalstva.««

Odgovor vodje oddelka **Aide Ljubijankić:**

»1. Sami stremimo k temu, da naš obseg ohranjamo oziroma povečujemo in to počnemo kar v okviru naše enote.

2. Predvsem gre pri tem, da smo v PPE MMC na račun tega, da ne krčimo oddaj, ki so podnaslovljene za naše gledalce z okvaro sluha, zmanjšali nekatere druge stroške in tako ohranili število podnaslovljenih oddaj.«

Odgovorom dodajam: iz odgovora izhaja, da se o tem, katere oddaje dodatno podpisujejo, odločajo v okviru enote MMC. Menim sicer, da bi bilo smiselno, da bi se o tem posvetovali s posameznimi uredništvii in s predstavniki gluhih in naglušnih. Končna odločitev bi seveda bila njihova, menim pa, da bi bile želje predstavnikov gluhih in naglušnih, pa tudi mnenja uredništev, kaj iz posameznega uredništva bi bilo smiselno najprej dodati v podnaslavljanje, koristne.

Vsekakor je pohvalno, da je Oddelek za podnaslavljanje dodal v podnaslavljanje oddajo Tednik in oddajo Prvič ter da bodo podnaslovljene oddaje pred evropskimi volitvami. Zlasti slednje je dober izbor, saj bo omogočilo tudi gluhim in naglušnim, da bodo prejeli vse potrebne informacije za merodajno odločanje na volitvah, kar je ena temeljnih ustavnih pravic. Manj

pohvalna pa je negotovost glede programske sheme in s tem povezano načrtovano povečevanje obsega podnaslovljenih oddaj.

Odziv gledalca :

»Hvala za res hiter in ažuren odgovor, ki ga bom posredoval tudi našim uporabnikom, čeprav dvomim, da bodo zadovoljni s pojasnilom, v bistvu je pojasnilo vodje Oddelka za podnaslavljanje presenetilo tudi mene osebno, predvsem zato, ker je bilo do sedaj vedno odgovorjeno, da so problem podnaslavljanja oddaje, predvajane v živo, zdaj se na našo žalost ugotavlja, da so problem tudi oddaje, ki so že bile predvajane in se ponavljajo brez podnapisov in se mi ta odgovor zdi nekako kontradiktoren z vsemi dosedanjimi odgovori oziroma s pojasnilom, da se očitno dela selekcija, kaj se bo in kaj se ne bo podnaslovalo, s čimer se kot uradni predstavnik ZDGNS res ne morem strinjati, ker je bilo naše stališče vedno zelo jasno opredeljeno v pričakovanju, da bodo vsaj ponovljene oddaje podnaslovljene, če zaenkrat v živo še ni 100 % možno.

Zgolj osebno upam, da ta nedostopnost ponovljenih oddaj niso posledica varčevalnih ukrepov vodstva RTV.«

Ponovitev dokumentarnega filma Dolina, 2. 3., brez podnapisov pri slovenskih govornicah

»Gledam oddajo Dolina o ultramaratoncih na 2. programu kjer so korektno podnaslovljeni vsi tuji govorniki, medtem ko slovenski niso popolnoma nič, kljub temu, da imajo precej večjo minutažo in pomen, kar se mi ne zdi ravno korektno tako do vseh naših tekmovalcev kot tudi do gledalcev.« (B. H.)

Vodja Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC Aida Ljubijankić

Pri nekaterih oddajah mariborske in koprške in pa tudi zunanje produkcije ne pridemo pravočasno do posnetkov oddaj in posledično ne moremo pripraviti podnapisov za osebe z okvaro sluha. Tako je bilo tudi s to dokumentarno oddajo. Se potrudimo, da jo pripravimo za spletni arhiv, saj smo tudi omejeni s finančnimi sredstvi.

DODATNO POJASNILO VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM (POUDAREK)

Po preverjanju na TV Maribor, ali je bil razlog za prepozno oddan posnetek v Oddelek za podnaslavljanje ali pa se je zataknilo kje drugje v komunikaciji znotraj RTV, sem ugotovila, da razlog za odsotnost podnapisov ni bil na strani TV Maribor. Film Dolina je bil namreč premierno na sporedu že 19. 11. 2023, torej je bilo do marčne ponovitve več kot dovolj časa za ureditev podnapisov slovenskih govorcev za gluhe in naglušne. Ko sem to sporočilo poslala vodji Oddelka za podnaslavljanje, je odgovorila:

»Mi nimamo dostopa do vseh posnetkov, tudi denarja ni neomejeno in se včasih moramo odločiti, da kaj tudi ne podnaslovimo, žal.«

Na podlagi zapisanega menim, da so pri ponovitvi dokumentarnega filma Dolina, 2. 3. 2024, podnapisi za gluhe in naglušne odpadli po nepotrebnem. Veriga vseh, ki pripravljajo oddajo, jo predvajajo in opremijo s podnapisi, je kar dolga in razpršena v več uredništev in služb. Zato Oddelku za podnaslavljanje v MMC, Službi za dostopnost in vodstvu TV Slovenija priporočam pogovor o protokolu komuniciranja vseh, ki so pomembni, da dobi neka oddaja ali druga programska vsebina podnapise za gluhe in naglušne. Morda bi bilo možno ta protokol še izboljšati, standardizirati ali celo avtomatizirati.

Pohvala za podnaslavljanje oddaje Dobro jutro; zakaj oddaja Politično ni podnaslovljena

Gledalec **B. H.** je poslal pohvalo za podnaslavljanje oddaje Dobro jutro, hkrati pa je v odzivu, ki ga je na varuhinjo naslovil dva dni prej, vprašal, zakaj podnaslavljanje ni možno tudi za oddaje Politično:

»Tokrat vam posredujem eno pohvalno mnenje. Na rednem društvenem srečanju z uporabniki so pohvalili podnaslavljanje oddaje Dobro jutro, ki poteka v živo. Torej je možno.«

Varuhinja je vodji Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC-ju poslala pohvalo gledalca in jo hkrati prosila za pojasnilo, zakaj je podnaslavljanje v živo možno pri oddaji Dobro jutro, ne pa tudi pri oddaji Politično.

Vodja Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC Aida Ljubijankić

Zaradi tega, ker nimamo dovolj finančnih sredstev in lahko iz tega naslova na tak način podnaslavljam samo Dobro jutro.

V. SPLOŠNO

Zahvala za sodelovanje ob dnevu varne rabe interneta, 6. 2.

M. P. je v imenu ekipe Safe.si poslal zahvalo za sodelovanje RTV Slovenija pri projektu Digitalno varni ob dnevu varne rabe interneta, 6. februarja:

»V imenu ekipe Točke osveščanja o varni rabi interneta Safe.si, ki je koordinator aktivnosti dneva varne rabe interneta v Sloveniji, bi se vam zahvalil, ker ste se kot nacionalna radiotelevizija letos odločili, da ste ob dnevu varne rabe interneta del programa televizije in radija posvetili problematiki varne rabe interneta in spletnim tveganjem. Spremljali smo oddaje v okviru projekta Digitalno varni, ki so bile res kakovostno pripravljene, veseli pa nas tudi, da ste predvajali tudi tuje dokumentarce, ki naslavlja to problematiko. Še posebej nas je razveselilo, ker ste ponovno predvajali dokumentarni film Ujete v medmrežju. Za ta film smo redno od šol dobivali vprašanja, ali si ga je mogoče kje ogledati. Zahvaljujemo se vam tudi za povabilo v nekatere oddaje na radiu in televiziji. Z veseljem smo sodelovali, saj je širjenje zavedanja o problematiki uporabe družbenih omrežij in svetovnega spleta zelo pomembno. Pri tem je treba

največjo pozornost posvetiti otrokom in mladostnikom, ki so najbolj ranljiva skupina. Upamo, da boste v prihodnje ob dnevu varne rabe interneta še pripravili podobne aktivnosti in tako uspešno prispevali k osveščanju o spletnih tveganjih. O projektu Digitalno varni, kot primeru dobre prakse, smo prek našega omrežja centrov za varnejši internet INSAFE že poročali Evropski komisiji, DG Connect.»

ODGOVOR VARUHINJE

Zahvaljujem se vam za zapisano zahvalo in se vam pridružujem. RTV Slovenija je s tem ne samo izpolnila svoje zakonsko poslanstvo, temveč izkazala tudi potrebno občutljivost za informiranje, posredovanje opozoril in koristnih napotkov za varno rabo spleta, pa tudi razumevanje za zelo večplastne razsežnosti digitalizacije družbe. Upam, da bo tudi v prihodnje ohranila odgovoren odnos do teh vsebin.

Pohvala projektu Prvič

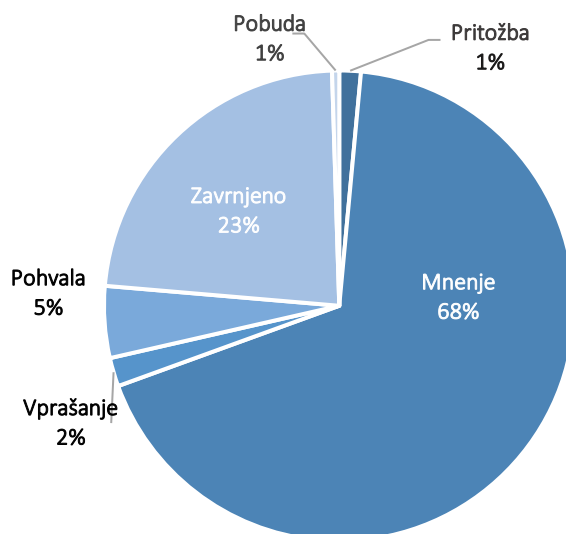
»Prosim prenesite moje pohvale idejnim mojstrom in ustvarjalcem oddaje z mladimi Prvič. Res potrebna oddaja, /.../ osnovni princip življenja je vključevanje, nadgrajevanje in sodelovanje, težnja po obsojanju, omalovaževanju in obračunavanju ni pot za doseganje miru in prijateljstva.« (E. K. L.)

STATISTIKA

Naziv OE	MAREC 2024	FEBRUAR 2024	MAREC 2023
PPE TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	81	97	654
Informativni program	44	59	620
Kulturno umetniški program	2	11	7
Razvedrilni program	11	5	3
Športni program	11	3	3
Program plus	0	0	0
TV Koper/Capodistria	0	0	0
TV Maribor	0	0	4
Ostalo	13	19	17
PPE RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	11	12	11
Radio Prvi	7	5	8
Val 202	1	1	3
Ars	0	0	0
Radio Koper	1	6	0
Radio Maribor	0	0	0
Radio SI	0	0	0
Ostalo	2	0	0
RTV - PROGRAMI ZA NARODNI SKUPNOSTI			
SKUPAJ	0	0	3
TV Capodistria	0	0	0
Radio Capodistria	0	0	3
TV studio Lendava	0	0	0
Pomurski madžarski radio (MMR)	0	0	0
PPE MMC			
SKUPAJ	25	36	27
Novinarske vsebine	5	10	8
Uporabniške vsebine	18	23	15
Storitve	2	3	4
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	86	146	92
Jezikovna kultura	9	2	5
Oglaševanje	2	14	6
Dostopnost in prilagojeni programi	6	6	3
RTV-prispevek	1	0	3
Tehnične zadeve	7	9	4
RTV SLO - splošno	11	12	8
Svet RTV Slovenija	0	0	0
Varuhinja	0	2	6
Ostalo	3	0	10
Zavrnjena obravnava	47	101	47
VSI ODZIVI	<u>203</u>	<u>291</u>	<u>787</u>

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	<u>203</u>
Pritožba	3
Mnenje	138
Vprašanje	4
Pohvala	10
Pobuda	1
Zavrjneno	47

SKUPAJ	<u>203</u>
Elektronska pošta	144
Spletni obrazec	21
Pismo	4
Telefon	34

